

DARBININKAS

Vol. LIX, NR. 31

Rugpjūtis - August 2, 1974

Pentadienis-Friday

SECOND-CLASS
Postage paid at Brooklyn, N.Y.

341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

15 centų

Savaltės įvykiai Liepos 23-30

Prezidento Nixono didieji pralaimėjimai

Pralaimėjimas po pralaimėjimo. Vyriausias teismas liepos 24 visais balsais nutarė, kad prezidentas turi duoti vyr. tardytojo Jaworskio reikalaujamus 64 pokalbių įrašus. Prezidentas sprendimui pasidavė, ir nuo liepos 30 įrašai perduodami teisėjui Siricai.

Vyr. teismo sprendimas padarė Kongreso teisinę komisiją stiprinti kaltinimus prezidentui. Po poros dienų diskusijų 38 asmenų komisija liepos 27 d. 27:11 balsų priėmė pirmą kaltinimą prezidentui, kad jis sabotavo teisingumo vykdymą. Liepos 29 priėmė ir antrą kaltinimą, kad jis peržengė įstatymo jam leistas galias, 28:10 balsų. Su demokratais balsavo ir 6-7 respublikonai.

Nėra abejonės, kad bus priimti ir kiti kaltinimai. Esą rugpjūčio 12 komisijos sprendimas jau bus pateiktas Atstovų Rūmų plenumui, kur diskusijos užtruks iki rugpjūčio galo. Žinoma, retas kuris atstovas galės susipažinti su byla iš pagrindų — perskaityti 38 komisijos ekspertų surašytus toms. Spėjama, kad prieš prezidentą balsuos 260, tarp jų 40-50 respublikonų. Senato vadai Mansfieldas ir Scottas jau tariasi dėl procedūros senate. Mansfieldas siekia, kad senatas išspręstų iki rinkimų.

Prezidento štabo žmonės tebekalba apie prezidento optimizmą — esą Atstovų Rūmų visuma komisijos sprendimo nepriims. Tarp respublikonų atnaujintas siūlymas, kad prezidentas pats pasitrauktų. Pagal Monitor kolumnistą prezidentas pripažįsta padaręs dvi klaidas: kad sutikęs pat pradžioje duoti įrašus; kad sutikęs atleisti Haldemaną ir Ehrlichmaną.

Užsienio komentatoriai laikosi santūriai. Tik sovietai ėmė aiškinti, kad sąmokslą prieš Nixoną surengė detente priešai.

... ir kai kurie laimėjimai

W. Safire (NYT) aiškino, kad vyriausiam teisme laimėjo Nixono tezė dėl mokinių "businimo". Liepos 25 teismas 5:4 balsais nusprendė, kad vežiojimas vaikų rasinio balanso sumetimais galimas tik distrikto viduje, bet negalima vežioti iš vieno distrikto į kitą. Sprendimas lietė Detroitą, kuriame su priemiesčiais yra apie 780,000 mokinių. O tų priemiesčių distriktų esą 53. Iš jų negali būti vaikai vežiojami į Detroito miestą, kuriame yra 290,000 mokinių, tarp jų 185,000 juodųjų. Teismo sprendimas atsilieps ir kitiems miestams.

Antras Nixono laimėjimas vyr. teisme — tai pripažinimas, kad vykdomoji valdžia turi teisę neduoti informacijos, kuri liečia karines, diplomatinės ar jautrias valstybės saugumo paslaptis (ne kriminalines!). Tokiu sprendimu jau galės remtis kiti prezidentai, gindami vykdomosios valdžios prerogatyvas.

Nixonas laimėjo opinijoje protestų prieš skirtingų standartų taikymą prezidentui ir valstybės sekretoriui. Tame pat NYT Daniel I. Davidson, buvęs Kissingerio advokatas, kurio telefonas buvo klausomas, aiškina, kad Kissingeris telefonų aferoje dalyvavęs, nes nurodęs asmenis, kurie turi būti sekami. Jei Kissingeris reikalavo, kad senate jo garbė būtų atitaisyta, tai jo garbė reikalaujanti bent atsiprašyti paliestuosi asmenis. Esą jei senato užsienių komitetas, atsi-

BYLA NR. 345 — KURIAI KGB MEDŽIOJO KRONIKĄ IR RELIGINĘ POGRINDŽIO SPAUDĄ LIETUVOJE

Jau anksčiau buvo pranešta, kad Maskva delegavo du specialius KGB agentus iš Maskvos, kurie organizuotų Lietuvoje pagrindinės religinės spaudos gaudymą.

Papildomai apie jų medžioklę pranešama:

Dabartiniu metu saugumo organai išvystė plačią veiklą, norėdami likviduoti "LKB Kroniką" ir religinės pagrindinės spaudos centrus: į Valstybės saugumo komitetą šaukinėjami įtariamieji asmenys, daromos kratos, dauginamas suimtųjų būrys, kruopščiai renkama medžiaga bylai Nr. 345.

1974 kovo 20 saugumiečiai iškrėtė ukrainiečių kunigo Vlado Pigolio butą Kaune. Krata užtruko šešias valandas. Saugumiečiai perversė knygas, apgadino religinius paveikslus, paėmė visas santaupas.

1974 kovo 20 buvo padaryta krata pas kaunietę Bronę Kazėlaite, gyvenančią Vaistinės g. Nr. 4. Kratos metu ji buvo išrengta vienos saugumo darbuo-

tojos akivaizdoje. Saugumiečiai, iškrėtę jos kambarį ir sandėliuką, surado ir paėmė apie 400 neįrištų maldaknygių "Melskimės" ir keletą rašomąją mašinėlę padaugintų knygų.

1974 kovo 20 keturi saugumo darbuotojai, vadovaujami kapitono Pilelio, iškrėtė kun. S. Tamkevičiaus butą ir garažą. Kratos metu saugumiečiai rado "LKB Kronikos" du numerius. Be to, paėmė 10 magnetofono juostų ir keletą rašinėlių, pvz. "Bažnyčia ir valstybė", "Reikia duoti pilną religinę laisvę" ir kt. Krata užtruko 6 valandas. Po kratos Simono partiečiai skleidė gandus, kad kun. S. Tamkevičius turįs radijo siųstuvą ir perduodąs žinias į užsienį, todėl saugumo darbuotojai ir darę kratą.

Balandžio 17 kun. S. Tamkevičius buvo iškviestas į Vilniaus

saugumo komitetą ir klausinėjamas, ką jis žinąs apie "LKB Kroniką", apie slaptą kunigų seminariją ir kt.

1974 balandžio 4 keturi saugumiečiai iš Vilniaus padarė kratą pas vilniečių Matulionį, besigydantį Druskininkų ligoninėje. Kratos metu buvo paimti asmeniniai pinigai ir kelios religinės knygos. Apklauso metu saugumiečiai tyčiojosi iš Matulionio religinių įsitikinimų. Po apklausos saugumiečiai Matulionį nugabeno į Vilnių ir jo bute padarė kratą. Kratos protokole pažymėjo, kad brangenybų ir religinių knygų nerasta.

Sekančią dieną, tardymo metu, paaiškėjo, kad saugumiečiai Respublikinės Bibliotekos dauginimo skyriuje paėmė 2000 maldaknygių-katekizmų (rusų kalba). Dauginimo skyriaus darbininkai — Opulskis, Čiudakovas ir Čiplys — per tardymą pareiškė, kad minėtas maldaknyges užsakęs Matulionis, be to, ir anksčiau jis užsakydavęs religinių knygų po 200-300 egz. Matulionis prisipažino, kad maldaknyges jis tikrai užsakęs — dėl dovanų, o apie jokiais religines knygas nieko nežinąs. Jam buvo pasiūlyta pasakyti, kad prašęs rusiškų maldaknygių — katekizmų, tada palengvėtų bausmė tiek jam, tiek spaustuvimui.

(nukelta į 2 psl.)

Senatorius Charles H. Percy su LB delegacijos nariais Washington. Iš k.: Teresė Gečienė, senatorius Percy, Algimantas Gečys ir Rimas Česonis. Nuotr. K. Čikoto

žvelgdamas į Kissingerio diplomatinis nuopelnus, rado, kad Watergate istorijoje Kissingeris elgėsi garbingai, tai tuo pačiu mastu turėtų vertinti ir Nixoną, kurio nuopelnai užsienio politikoje taip pat nepaneigiami.

Kipro reikalas suklūvęs dėl dviejų punktų

Po liepos 15, kada nuo kariuomenės perversmo pabėgo Kipro prezidentas Makarios, riedėjo nauji įvykiai. Liepos 20 Turkijos invazija į Kiprą; Graikijos karinės vyriausybės pasitraukimas ir valdžios perdavimas į Konstantino Caramanlio rankas. Caramanlis, buvęs min. pirmininkas, nuo 1967 gyveno Prancūzijoje. Pačiame Kipre pasitraukė iš prezidentų perversmo pulkininkas, ir jo vietą perėmė buvęs parlamento pirmininkas Glafkos Clerides, turįs graikų ir turkų pasitikėjimą. Atmosfera susidarė palanki deryboms tarp Graikijos ir Turkijos.

Derėtis spaudė Britanija, Amerika, J. Tautos, NATO valstybės. Pagaliau įsikišo ir Sovietų Sąjunga, reikšdama pretenzijų turėti Ženevos derybose savo stebėtoją, o per Jungtines Tautas reikalaujama, kad iš Kipro pasitrauktų visos svetimos kariuomenės. Buvo aiškūs sovietų noras pasėti nesantaiką rityniame NATO sparne ir laimėti sau propagandos.

Nebus didelis klausimas dėl

"NENORIU KITIEM PAKENKTI" — tebekartoja spauda A. Petrusėvičienės žodžius

The Hartford Courant liepos 5 parašė, kad pirmą ir vienintelį pasikalbėjimą su atvykusia iš Lietuvos Anasztazija Petrusėvičiene gavo A.P. korespondentas Winters, atskridęs tam reikalui į Hartfordą iš Washingtono. Vietinis laikraštis tegavo pasikalbėti su lietuvių radijo valandėles vedėju Algimantu Dragūnevičium, kuris buvo vertėjas tarp Petrusėvičienės ir Winters. Dragūnevičius pareiškė, kad Petrusėvičienė nesutinka duoti daugiau pasikalbėjimų ir daryti

Makarios grąžinimo, nors už jį pasisakė Graikijos nauja vyriausybė, Anglija, bet Amerika labiau remia dabartinį Clerides. Pagal Kipro konstituciją reikalą išspręs Britanijos, Graikijos, Turkijos konferencija arba tautos balsavimas. Sunkiau išsprendžiami kiti du klausimai: Turkijos kariuomenės pasitraukimas, kurio reikalauja Graikija, Kipro konstitucijos keitimas, kurio reikalauja Turkija. Turkija, turėdama karinę persvarą, pareikalavo, kad J. Tautos atsiimtų savo kariuomenę iš sričių, esančių turkų rankose; jie taip pat reikalauja politinių teisių Kipro turkam dalyvauti proporcingai atsakingose valstybinėse pareigose. Ligi liepos 29 klausimas nebuvo išspręstas.

sensacijų. Ji baiminasi dėl savo giminių likimo ir dėl ten palikusios dukters.

Hartfordo laikraštis taip pat pakartojo Winters pranešimą net plačiau nei NYT. Esą Amerikos neišleidžiamų piliečių tebėra 11, tačiau norinčių išvykti pas gimines Amerikoje esą apie 700. Niekam iš jų neskelbiama, kodėl jie neišleidžiami. Valsybės departamentas taip pat nenumato paskelbti neišleidžiamų Amerikos piliečių sąrašo ir tegali klabinti sovietų įstai gas kas 6 mėnesiai bei palaikyti su Amerikos piliečiais ryšius.

The Chr. Sc. Monitor liepos 24, skelbdamas A.P. žinią apie Petrusėvičienę, pastebėjo: "Nepaisydami detente ir prezidento Nixono vizito, Sovietai nesutinka išleisti į Ameriką 11 jos piliečių".

"Nėra žinios, ar prezidentas Nixonas kalbėjės Maskvoje dėl sąrašo, kurį jis pateikė 1959 kaip viceprezidentas".

Esą spėjama, kad Petrusėvičienę Sovietai išleisdė, mėginami, kaip ji elgsis ir ką kalbės Amerikoje. Petrusėvičienė nesidavė fotografuojama ir atsakė kalbėtis apie reikalus, kurie gali liesti politiką. "Nenoriu kištis į politiką, nenoriu kitiems pakenkti".

KAIP KUDIRKOS MOTINAI NEBUVO LEISTA IŠ VILNIAUS VYKTI Į AMERIKOS AMBASADĄ

Pasakoja vienas iš jos palydovų Vilniuje Vaclovas Sevrukas

Sevrukas Vaclovas, Leono, gimęs 1940.III.17 Leningrade. Lietuvis, nors gimtoji kalba — rusų. Jo šeimoj pasakojama, kad protėvių caro laikais išvežė į Sibirą. Tėvas lietuvių kalbos nemoka, bet kaip lietuvis pateko karo metu į lietuvių diviziją ir pasiliko Vilniuje.

Vaclovas jaunystę praleido Suvorovo karo mokykloje, lietuvių kalbą išmoko būdamas 21 m. Laiko save marksistu, nors nuo 17 metų jį lankė smūgiai ir pažeminimai: dėl jo politinio aktyvumo jis buvo neleidžiamas į stojamuosius egzaminus į aukštąją mokyklą ir vėliau šalintas iš universiteto, ir ne vieną kartą jam buvo atsakę stoti į aspirantūrą. Tačiau šiaip taip, po metų laukimo, pavyko įsigyti universiteto baigimo diplomą. Paskutiniu metu buvo marksistinės ideologijos dėstytojas viename Leningrado institute bei sociologijos "ELFA" fabrike Vilniuje. Jis užmezgė ir palaikė ryšius su Maskvos "Kronika" leidėjais ir kartu su būriu vilniečių skaitė, platino ir kūrė samizdato literatūrą. Už tai 1972 m., po 10 su puse mėnesių saugumo tardymo, buvo teisiama pagal 68 str. L.B. K. ir patalpintas į bepročių namus.

Drauge su juo buvo nuteistas darbininkas Stasys Jakas, komunistas; keletas asmenų pašalinti iš partijos ir eilė pažeminti pareigose. Įvykiai, betarpiškai, lietė per 40 žmonių. Išėdamas į laisvę ir nerasdamas darbo pagal savo kvalifikaciją, jis emigravo Izraelio vyriausybės kvietimu. Tiek Sevrukas, tiek saugumas gerai žinojo, kad pareikštas noras važiuoti į Izraelį tai tik forma, kuri jam leidžia emigruoti, o saugumui atsikratyti jo.

Mane klausinėjo apie Kudirkos motiną:

Gegužės 30 1974 m. mane iškviėtė į VSK'ą (Valstybės Saugumo Komitetą). Keletas saugumiečių iš pradžių mane tėviskai peikė už pasiryžimą pagelbėti Kudirkos motinai, tai yra, ją palydėti į Amerikos ambasadą. Po to prasidėjo tardymas, kurį turėjo maskuoti "auklėjamas" disputo formos pokalbis.

— Kodėl gi Jūs neatsisakote nuo savo antitarybinės veiklos?

— Man atrodo, kad yra kiekvieno žmogaus pareiga padėti kitam žmogui sunkiose aplinkybėse, juo labiau motinai, kurios sūnus kalinamas už savo politines pažiūras.

— O ar seniai Jūs pažįstate Kudirkos motiną?

Jinai kaip gyva atstotojo mano vaizduotėje. Vieną dieną 1974 m. susipažinau su Kudirkos motina. Moteris apie 67 metų, atrodė energinga, su gyva ir išraiškinga kalba, valstietišškai apsirėdžiusi (o gal tik taip man atrodžiusi).

Visa jos išvaizda kalbėjo apie dvasinį įtempimą, apie ryžtą gelbėti sūnų, bet ne maldavimą, o teisingumo ir veiksmo keliu; apie tai, kad jinai — ne kaip daugelis motinų gina ir stengiasi nuvesti savo vaikus nuo "pražūtingos" kovos ir, dar blogiau, įtikinėja jos beprasmiškumą — palaimino savo sūnų ryžtis ir priimti nešti savo kryžių. Ir dabar mane klausia apie ją...

— Kas teikė jai materialinę pagalbą?...

— Į tokius klausimus aš neat-sakinėjau, jau būdamas pirmą kartą saugume 1965 m. Jūs tai turėtumėte žinoti.

Kas "tarybiškai", kas "antitarybiškai" elgiasi:

— Stebėtina, kaip Jūs atsiduriate visada pačiame smaigalyje kovoje prieš Tarybų valdžią.

— Jūs, kaip užkietėję eurus-tikos žinovai, visą laiką bandote pakeisti vieną dalyką kitu, perkelti ginčo esmę į reikalingą Jums pusę, kad įrodytumėte

Valstybės Saugumo Komiteto išminties absurda. Jūs galite neskatinti elgtis doroviškai — tai būtų natūralu, bet dorovė negalima traktuoti kaip valstybinę veiklą, kaip ardomoji veikla.

— Tą paprastą moterišką, nežinančią ką daranti, mūsų valstybės priešai nori išnaudoti savo antitarybiniais tikslams. O Jūs bandote padėti suruošti antitarybinę provokaciją. Ir puikiai visa tai suprantate, gi pats sakėte, kad suprantate visą riziką ir atsakomybę dėl šio poelgio.

— Būti komunistu, mano požiūriu, tai sugebėti vienyti savyje, mąstyme ir veiksmuose meilę žmonėms su išmintimi; kaip išmintis realizuojasi meilėje, taip meilė kaupia išmintį. O viena iš išminties taisyklių yra — TOLERANCIJA SVETIMOMS PAŽIUROMS. Ir jei mūsų valstybės politikos vadai pamiršo ar net nežino tai, nesilaiko Visuotinės Žmogaus Teisių Deklaracijos, tai kaip tik Jūs, jų įsaky-mų vykdytojai, elgiatės antitarybiškai.

— Vadinasi, padėti nacionalistams — tai tarybiškai pasielgti?! O kas organizavo tą važiavimą, kas šelpė ją?

— Jūs neabejojate tuo, kad man svetimos nacionalistų pažiūros, — nors Jūs patys jokių pažiūrų neturite, — ir laikote tai "šizofreniko" kvailyste. Manė Jūs bauginatė nacionalistus, o mano draugas "šizofrenikais". Bet manęs nebaugina tas baisus žodis, ir aš galiu pasitikėti savo draugais, kaip ir jie manimi. Kaip tik tarp nacionalistų, pasirodo, buvo daugiau žmonių, moka-nčių vertinti dvasios vertybes ir nepalūžti nuo grasinimų atimti duonos gabalėlį. Tai liudijo mano 1972 metų patyrimas, kuomet aš tupečiau Jūsų po-zemiuose...

Taip ir vyko tas pokalbis be ginčo. Iš vienos pusės tikintis ištraukti iš manęs žinių, o iš mano pusės nenorint sukelti sau asmeninio saugumiečių pasipiktinimo. Todėl ir bandžiau rimtai kalbėti, vietoj tylėjimo ar atsakymų į tariamai ne tardytojų klausimus. Atsakinėjau neatsakinėdamas.

Šį kartą girdėjau ir atvirą nuogastavimą, kad humaniški tarybiniai įstatymai neleidžia gerokai įkirsti man, kad numesčiau "didvyrio" skraistę ir prabilčiau, kaip dera, matyt, tik saugumiečių akyse, "žmogui". Tai pirmą kartą iš jų girdėjau. Nenustebau: jei nebijo sakyti tai disidentui, reiškia, plačiai bando įsigyti sau tokias teises. Teisus Roj Medvedevas, pareikšdamas savo knygoje "Socializmas ir demokratija" visiško stalinizmo grįžimo galimybę. Ir dėl ko tas visas "valstybinis" triušas ir darbas? Ogi dėl to, kad negalima leisti tarybiniam žmogui savo iniciatyva kalbėtis su Amerikos ambasados atstovais.

Sulaiko ir klausinėja Kudirkos motiną:

1974.IV.27 Kudirkos motina ir aš, nusipirkę į Maskvą bilietus ir lydimi Viktoro Petkaus ir Balio Gajausko (po 17 ir 25 metus atsidėjusių Sibire), išėjom į Vilniaus geležinkelio peroną ir bandėme įlipti į "LIETUVA" traukinį.

Staiga milicininkai prikibo prie Kudirkos motinos.

— Ko jums reikia iš moters? — klausia Viktoras Petkus, o aš tuo metu paduo du kontrolieriui bilietus.

— Tai mes, Viktorai, — sako civiliška apsirėngęs žmogus ir su plačia šypsena sveikinas.

— Jei Jūs, — atsako Viktoras, — tai reikia klausyti, nes Jūs — vaikščiojantis "įstatymas".

O kitas tuo tarpu rodo milic-ininkams mane.

Balys gina ir ramina Kudirkos motiną. Nuo manęs paima pasą

(nukelta į 2 psl.)

DŽŪKIŠKAS AŽUOLAS AMERIKOS ŽEMĖJE

Aukštas, tvirtas vyras, kario uniforma — tikras Džūkijos milžinas, kurį teko sutikti dar Vokietijoje pokario metais! Teko ne jį susirasti, bet jis pats susisieško — lietuvius Pfullingene. Nuo tada neteko paleisti jo iš dėmesio, retkarčiais jį sutikti ar ką nors patirti apie jį gražaus.

Tai buvo Jonas Motiejus Bačiulis, oficialiai vadinamas John Matthew Bachulus, Amerikos laivyno gydytojas Europoje.

Jis iš tikrosios Džūkijos. Tėvas iš Simno, motina iš Butrimonių. Sūnus gimęs 1899 gegužės 6 — taigi prieš 75 metus. Mokėsi New Britain, kur vidurinę mokyklą baigė 1917; mokėsi įvairiuose universitetuose mediciną ir ją baigė 1924. Studijavo vėliau laivyno akademijoje ir ją baigė 1930 kaip aviacijos chirurgo.

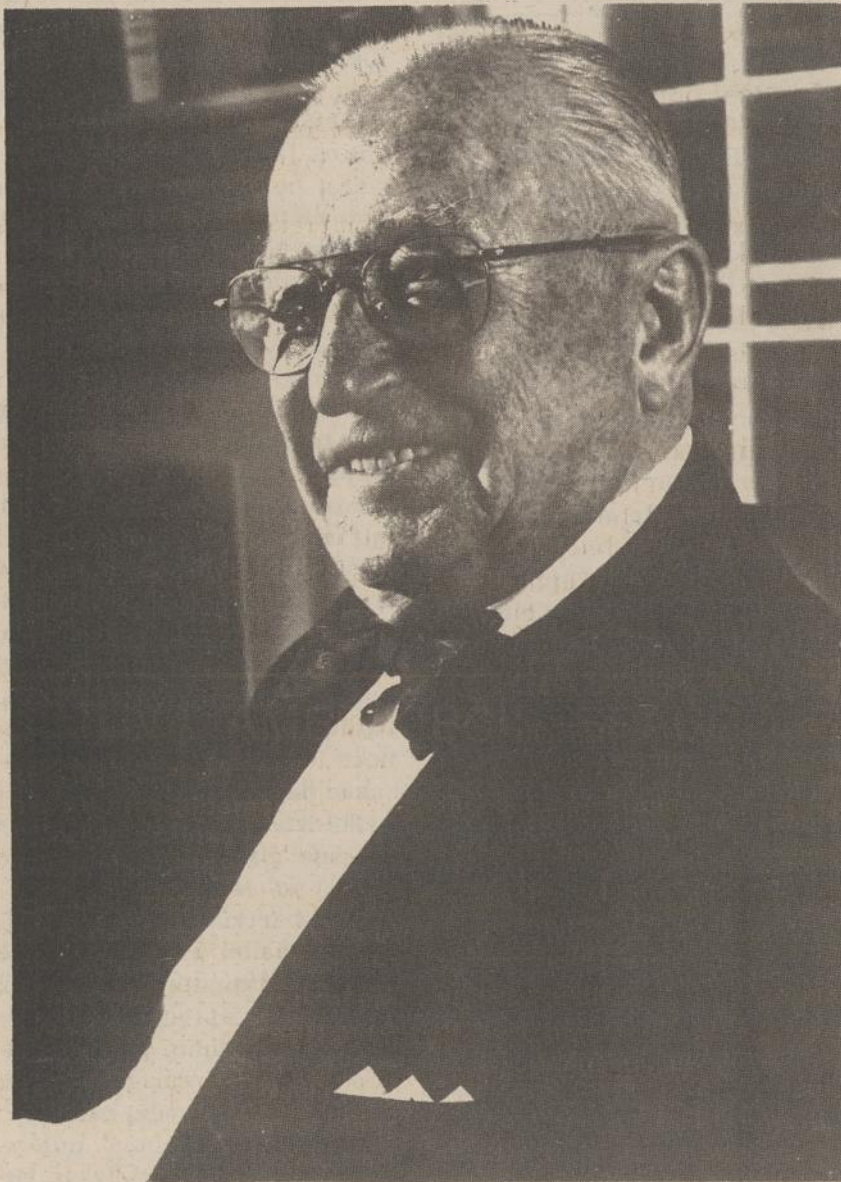
Tarnavo laivyne nuo 1924 iki 55. Tame tarpe 1948-50 Londone buvo laivyno attache-ryšininkas specialiai Europos ir Baltijos reikalams. Nuo 1950 perkeltas į Pentagoną, iki iš jo pasitraukė 1955 kapitono laipsniu, apdovanotas devyniais medaliais ir dar Italijos karūnos ordinu.

Gyvendamas Washingtone, buvo Lietuvių draugijos pirminkas 1953-54. Paskiau išsikėlė į Mainą, į Brunswicką. Ten šiuo tarpu ir gyvena.

Dar Washingtone teko jį vėl sutikti. Ir vienas iš klausimų buvo, kaip jis per tiek laiko išlaikė gražią lietuvių kalbą ir

meilę lietuviškom tradicijom. Jo atsakymas buvo paprastas: tai "motinėlis" nuopelnas.

Teko ir ją aplankyti. Aukšta, liekna, savarankiška, aristokratiškai autoritetinga iš veido ir

J. M. Bachulus

KAIP KUDIRKOS MOTINAI

(atkelta iš 1 psl.)

ir bilietus. Du milicininkai ir būrys civilių. Be to, po du-tris žmones stovi visuose išėjimuose. Susidaro įspūdis, kad jų yra apie 20-30 vyrų. Kudirkos motiną ir mane veda į "Motinos ir vaikų kambarį", kurį, matyt, vartoja kaip mitybos skyrių. Saugumiečiai pradeda aiškinti Kudirkos motinai jos poelgio neleistinumą, o mane milicijos eskortas veda gražinti bilietus. Atidaviau, netekęs 15% jų kainos ir nuraudęs iš gėdos, nes esančių žmonių žvilgsniai ieškojo tik kriminališko, ne politiško požiūrio.

— Sulaikė mane kaip politinį nusikaltėlį, — bandžiau aiškinti kasininkui, pas kurį valandą atgal melstė meldžiau bilietų.

— Kas tai per pokalbiai? — suriaumojo apie 20 metų milicininkas, jausdamas savo atsakingą uždavinį.

Grįžau. Kudirkos motinai vis buvo aiškinama jos į Maskvą važiavimo neleistinumas, kadangi jai tai jau buvo pasakyta.

— Ką gi bloga aš darau? — nesupranta ji.

— O kam Jums važiuoti?

— Gi mane kviečia...

— Jei reikės, mes patys Jus nuvešime, — geraširdiškai įtikinėja savo "dievobaimingus" tikslus saugumietis.

Petkus ir Gajauskas saugojami ir paskiau tardomi:

Man leidžia nueiti paieškoti Petkaus ir Gajausko. Radau juos stovinčius toj pačioj vietoj, prie židurimo atokiai stovinčių "civilistikų". Kai priejome prie "Motinos ir vaikų kambario", aš įėjau į vidų. Kudirkos motinos įtikinėjimas dar tęsėsi. O vėl įėjus — asmeniškai man duotas, išėjimo į laisvę progą, globėjas — pagrasino neleisti man emigruoti. Tuo ir baigėsi jų žodžiai man. Aš vėl išėjau pas Balį ir Viktorą. Buvo neįdomu, nors nieko netikėtino neįvyko. Iš tikrųjų, saugumiečių vizitas yra lygus stichinei nelaimei. Ir todėl beprasmiška jos vengti, tik šaltakraujiškumas ir ryžtas išverti gali padėti išvengti klaidų ir tuo metu išsigelbėti, tai yra, likti žmogumi.

Balys ir Viktoras su karčia ironija pažymėjo režimo libera-

elgsenos, vadovavusi lietuviškai Birutės draugijai.

Ir nenuostabu, kad Bachulus buvo prie jos prisirišęs, ją gerbė ir mylėjo, o kai ji mirė, pastatė jau paminklą, kokio niekas kitas savo motinai nebuvo čia pastatęs. Jis Bowdoin kolegijoje įsteigė stipendijų fondą lietuvių kilmės amerikiečiams arba ir užsieniečiams, bet lietuvių kilmės.

Fondas veikia nuo 1964. Jo oficialus vardas Antanina Kunigonis-Marcinkevičius Bachulus Fund. Tai pagarba motinai. Net dabar rašytame laiške jis prasiaria: "Ji eina su manim visados".

1973-74 Bowdoin College Catalogue minima, kad ta stipendijų suma siekia 23,217 dol. Tai pirmas toks fondas.

—o—

Kai Bachulus sulaukė 75 metų, jį jam pasiųstą laiškely su sentimentu pareiškimais, ilgai nesulaukta atsakymo. Paaiškėjo, kad jis buvo ligoninėje. Bet dabar jis vėl laisvas. Esąs sveikas ir tvirtas.

Ir, duok, Dieve, jam tokiame išlikti kuo ilgiausiai — sveikam, šviesiam, pavyzdžiu šviečiančiam, draugus savo buvimu džiuginančiam. (J.B.)

BYLA NR. 345

(atkelta iš 1 psl.)

ninkams, o užsakovui visiškai nieko neklūtų.

Po trijų dienų tardymo Matulioniui leista pratęsti gydymąsi Druskininkų ligoninėje.

—o—

1974 balandžio 8 Valstybės saugumo komiteto kapitonas Markevičius su kitu saugumiečiu padarė kratą pas kaunietę Oną Volskienę. Kratos metu paimita rašomoji mašinėlė. Tardymo metu O. Volskienė buvo kaltinama perrašiusi "LKB Kronikos" šeštąjį numerį.

—o—

1974 balandžio 9 saugumiečiai išlaužė kaunietės gydytojos Salomėjos Mikšytės nuomojamą kambarėlį Kulautuvoje ir padarė kratą. Balandžio 10-11 vėl krėtė. Kratos metu paimita rašomoji mašinėlė, keletas religinių knygų ir kt.

—o—

1974 balandžio 9 namuose buvo suimtas kaunietis Virgilijus Jaugelis. VSK kapitonui Pileliui vadovaujant, buvo padaryta antroji krata (žr. "LKB Kronika Nr. 8"). V. Jaugelis kaltinamas LTSR BK 68 straipsnio pažeidimu. Dabartinio metu jis kalinamas Vilniuje saugumo kalėjime.

—o—

1974 balandžio 24 saugumiečiai įskrėtė namą, sandėliuką ir rūšį Kaune, Kalniečių g. Nr. 113. Kratos metu paimita daug religinių ir kitokių vertingų priešakinių knygų. Saugumiečių teigimu, viename šio namo kambaryje kažkada dirbta su "Era". Buto šeimininkės Saugumo komitete Vilniuje buvo tardomos dvi dienas, o ten gyvenantis Vilijus Semaška — tris dienas. Naktį apnakvyndavo viešbučiuose.

—o—

Nuotrupos iš tardymų

— Ką šią naktį sapnavai, močiute? — paklausė saugumiečiai, atvykę daryti kratos.

— Vaikeliai, sapnavau 5 piktus, alkanus šunis, kurie norėjo mane sudraskyti.

—o—

— Mes tavęs jau nepaleisime, — pareiškė tardytojas.

— Aš tai žinau, todėl iš vakaro priėjau išpažinties. Mano sąžinė rami.

—o—

— Ar nežinojai, kad šito darbo negalima dirbti? — rodydamas maldaknygę, paklausė tardytojas.

— Taip ir caras sakė, bet jei ne Mažvydas, šiandien lietuviškai nesikalbėtume.

—o—

Tardytojas Vilimas per pietų pertrauką nuėjo į valgyklą papietauti, ir kažkas pavogė jo palatą.

— Tur būt, katalikai tau keršija, — juokėsi saugumiečiai.

Katalikai nekeršija, tik nori patarti: "Caudykite vagis, o ne maldaknyges, gal tada nereikės į namus grįžti be palto".

—o—

— Kaip tau negėda, — kalbėjo saugumietis, — esi baigęs universitetą ir negarbingai baigsi gyvenimą kalėjime.

— Esu pasiruošęs. Turiu įsidėjęs net sumuštinį...

SPARTA — Rašomos mašinėlės (jv. kalbomis, radio, spalv. TV, kompiuteriai, jv. biznio mašinos — pigiausiai). Praneškite kuo interesuojatės ir firmų autentiškus katalogus gausite iš SPARTA sav.: J. L. Giedraitis, 10 Baity Dr. E. Northport, N. Y. 11731. Tel. (516) 757-0055.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 88-03 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421; tel. 441-1182, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

SHALINS FUNERAL, INC., 84-02 Jamaica Ave. (prie Forest P'way St.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laidojimas. Koplyčios parūpinamos visose miesto dalyse. Tel. 296-2244.

JŌSEPH GARSZVA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS, 2 modernios koplyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N. Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni koplyčia, Air-conditioned, A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N. Y. 11211; ST 2-5043.

TAISOM RADIO IR TELEVIZIJOS APARATUS spalvotus ir paprastus. Pilnas patarnavimas įdedant naujas dalis. Aptarnauja Queens ir apylinkės lietuvius. Naujų aparatų neparduodama. Kreiptis tel. 847-0887. Adresas: Mr. Joe Kazlas, 87-15 Myrtle Avenue, Glendale, N.Y. 11227 (2 bloki nuo Woodhaven Blvd.).

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius, 426 Lafayette St., Newark, N. J. 07105; tel. 344-5172. Paruošiamas garbingas laidojimas. Modernios koplyčios, oras vėdinamas.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška koplyčia šermenimis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną TR 6-6434.

RIMOS IR JUOZO BRUŽŲ siuntinių įstaiga atlieka visus patarnavimus sudarant siuntinius ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Didelis prekių pasirinkimas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas — 94-08 Jamaica Avenue, Woodhaven, N. Y. 11421. Telef. 441-4712

JUOZO ANDRUŠIO Real Estate, Insurance. Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apraudos, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investacijos. Kasdien nuo 9 iki 8 val.; šeštadieniais iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven, N. Y. 11421; VI 7-4477

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N. Y. 11227, EV 2-6440. Salė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami palaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina.

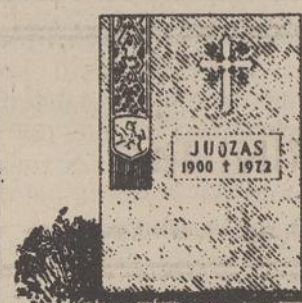
SIDABRINIO VARPO KEPYKLA — Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai, Dalia ir Albertas Radžiūnas, sav. — 43-04 Junction Blvd., Corona, Queens, N. Y. 11368. Telef. 779-5156.

MOVED TO LARGER QUARTERS — KORDOL FABRICS by — SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 194 Orchard St. New York, N.Y. 10002, telef. AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietinės. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkinės maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

ALICE'S FLORIST SHOP, lietuviškam rajone — lietuviška gėlių parduotuvė. Gėlės įvairiom progom. 846-5454—9527; vakare: 835-4149. 107-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. Čia veikia Darbininko spaudos kioskas.

Geriausios medžiagos gaunamos pigia kaina ypač sluntiniam į Lietuvą.
(Polyester-Knits yardas 2.50,
Arnel Jersey jardas 89 c.)

AMERICAN FABRICS
55-35 Myrtle Ave. (Putnam kampas)
Ridgewood, N. Y. 11227 Tel. 456-5046
(Traukinio stotis Wyckoff, Autobusas Putnam)
Kam pirkti iš svetimų, jei gaunam pas savus
Monika Macežinskaitė, sav.

Lietuviško stiliaus paminklai sukuriami ir veltui pristatomi į visas kapines New York, New Jersey ir Connecticut valstijose

Fasolino Memorials CO.

66-86 80th Street (prieš St. John's kapines)
Middle Village, N. Y. Queens, N. Y. 11379
(212) DAvenport 6-3150

— Tai yra mūsų vienintelė vieta — Gausi parodų salė

Lietuviška
KELIONIŲ AGENTŪRA
VYTIS

Romas Kezys, Pres.

2129 Knapp St., Brooklyn, N. Y. 11229 — Tel. 769-3300

- Paskutinės informacijos apie žemiausias kainas
- Kelionės į visus pasaulio kontinentus
- Lietuvių grupinės kelionės atostogų metu

Patarnaujama visuose kelionių reikaluose:

Specialios nuolaidos:

LĖKTUVAI
VIEŠBUČIAI
LAIVAI (Cruises)
AUTOBUSAIŠ įdomių vietų lankymas
TRAUKINIAI

INDIVIDAMS (ekskursiniais bilietais)

GRUPĖMS
JAUNIMUI
SEIMOMS

Apie Kudirką teberašoma

Chicago Tribune (gautas D.T. ir J.M. dėka) liepos 18 įdėjo savo bendradarbio Arthur Sidom pranešimą, kuris didele dalim sutampa su AP paskelbtom žiniom. Esą Amerikos pareigūnai susitiko su Marija Sulskiene liepos 13 ir gavo iš jos visus dokumentus, įrodančius, kad Simas yra jos sūnus, taigi ir Amerikos pilietis. Pagal 1964 metų konsulinę sutartį su Sovietais J.V. piliečiai sovietiniuose kalėjimuose turi teisę būti aplankomi Amerikos pareigūnų ir su jais pasikalbėti.

Chicago Sun-Time liepos 18 pakartojo kongresmano Hanrahano komunikatą.

Apie kompiuterių gamybą Lietuvoje

Modern Data, profesinis kompiuterių žurnalas, leidžiamas Mass. (gautas dr. H. M. ir X.X. dėka), tarp internacionalinių žinių įdėjo informaciją apie Lietuvos fabrikus, gaminančius ma-

šinų dalis elektroniško skaičiavimo mašinų sistemai.

Esą kurios pažangiausios Sovietuose dalys gaminamos "Sigma" fabrike Vilniuje. Pagal paskutinius pranešimus 1973 ten pagaminta už 77.1 mil., arba 16 proc. daugiau kaip 1972. "Sigma" gamina magnetinius diskus ir kitas dalis, kuriom duota vardai RUTA 401, RUTA 110, RUTA 701. Šiame Vilniaus fabrike dirba 1,120 žmonių. Tai pagrindinė dirbtuvė. Kitos yra Kaune, Panevėžy, Pabradėje — visos Lietuvoje, — sako žurnalas.

Rygoje, kaip rašė Chicago Tribune (gautas J.M. dėka), gegužės mėn. suimti Pavils Bruveris, 25, ir jo brolis Olafs, 26, kam jie davė savo fabriko draugam anketas: kaip jiems patinka darbas, kur jie norėtų atostogų, kokias radio programas mėgsta ir t.t. Liepos 8 buvo apklausti suimtųjų tėvai po 7 valandas ir kaltinami, kam blogai išauklėję vaikus.

DARBININKAS341 Highland Blvd.
Brooklyn, N. Y. 11207

Editorial Office 827-1352.

Business Office 827-1351.

THE WORKER

by FRANCISCAN FATHERS

Eina nuo 1915 metų

1951 sujungė AMERIKĄ, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIĄS

Second class postage paid at Brooklyn, N. Y. Post Office
Published weekly

Subscription per year — \$10.00. Single Copy 15 cents.

Laikraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA

Straipsniai ir korespondencijos redakcijai laisvo savo nuofira. Nenaudoti straipsniai saugomi ir grąžinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Departamentas ir Joshua Eilberg

C. Record liepos 11 yra pareiškimas kongresmano Joshua Eilberg, Pensylvanijos kongresmano, kuris pareiškime pasisako esąs Imigracijos, pilietybės ir tarptautinės teisės pakomisės pirmininkas. Su pareiškimu jis paskelbė ir du laiškus: vieną savo rašytą Valstybės sekretoriui Kissingeriui birželio 26, antrą Valstybės sekretoriaus asistento kongresniam reikalui Linwood Holton atsakymą liepos 5 Joshua Eilbergui.

Eilbergas laiške kaltino Valstybės departamentą, kad pastarasis nepadedas teisingumo departamentui (kurio žinioje yra Imigracijos ir natūralizacijos tarnyba) investiguoti įtariamųjų "nacių karo nusikaltėlių", esančių Amerikoje. Kaltina taip pat Imigracijos tarnybą neveikumu. (Tuo pat kaltino ir Elizabeth Holtzman, Brooklyno demokratė, tos pačios pakomisės narė).

Iš departamento atsakymo matyti, kad Eilberg ir Holtzman kaltina Imigracijos tarnybą (arba kaip kaltintojai vadiną, teisingumo departamentas) kreipęsi į Valstybės departamentą paaiškinimo, ar įmanomas bendradarbiavimas su Sovietų Sąjunga, siekiant įrodyti įtariamųjų "nacių karo nusikaltėlių" nusikaltimams.

Šie laišukai yra dvejopai įdomūs: rodo Valstybės departamento pažiūrą; rodo pažiūrą tų asmenų, kurie reiškiasi per Kongreso narių Eilberg ir Holtzman veiklą.

Iš Valstybės departamento atsakymo aiškėja:

1. Departamentas tuo reikalu tarėsi su savo ambasados personalu Maskvoje.

2. Departamentas abejoja, kad būtų įmanoma departamento diplomatat Sovietų Sąjungoje surasti, apklausti ir gauti autentiškus tuo reikalu liudijimus iš Sovietų piliečių. Sovietų val-

džia — sakoma laiške — kaip taisyklė, neleisti tokios nepriklausomos sovietinių piliečių investigacijos užsieniniams pareigūnams. Juo labiau, kad nėra jokios sutarties tarp J. V. ir USSR, kuri įgalintų JV pareigūnus gauti sovietinių piliečių liudijimus ar pareiškimus Sovietų Sąjungoje.

3. Mūsų vienintelė praktiška galimybė — sakoma laiške — būtų kreiptis į Sovietų užsienio reikalų ministeriją, kad ji surastų tariamuosius liudininkus ir įgalintų mūsų pareigūnus juos apklausti. Jei tai ir būtų įvykdoma, mes neturėtume būdo patikrinti patikimumui arba tapatybei liudininkų, kuriuos pristatytų Sovietų Sąjungos valdžia.

Departamento atsakymas atšargus, atremtas sovietinės tikrovės pažinimu, būtent, pažinimu, kad Sovietų valdomas žmogus neturi laisvės pareikšti kitokio liudijimo kaip tik tokį, kokį jam įsakys valdžia.

Joshua Eilberg vis tiek tebe tvirtina, kad "detente dvasia" skatina tartis su Rusais ir kad Rusai "bus laimingi bendradarbiauti nustatant nacių karo nusikaltėlius".

Netenka čia abejoti, kad Rusai dėl tokio Eilbergo siūlymo "bus laimingi".

Buvo Amerikoje sezonas, susietas su sen. McCarthy vardu ir vadinamas raganų medžiokle — "komunistų ieškojimu po kiekvieną lovą". Dabar atėjo sezonas kitai medžioklei — "nacių karo nusikaltėlių", kuriuos mato "kiekvienam kaimyno tarpdury" (Daily News).

Ar ši Eilberg, Holtzman skatinama medžioklė daroma Amerikos teisingumui vykdyti? Ar Eilberg ir Holtzman garsai populiarinti? Ar dėmesiui nuo Sovietų tebevykdomų karo nusikaltimų nukreipti?

(Tęsa iš praeito nr.)

reformų ir kitų tikslų siekti politinio proceso keliu; rinkimų metu organizuotai balsuoti už etnines aspiracijas remiančius kandidatus, o etninėm idėjom nepritariančius — organizuotai boikotuoti;

kvalifikuotus etninius asmenis skatinti kandidatuoti į kongresą, senatą, valstybines ir savivaldybines pozicijas, mokyklų tarybas ir pan., ir jiems duoti visokią etninių grupių paramą;

kaimynystėse ir parapijose organizuoti kooperacinius bankus (credit unions); remti etninius prekybininkus, profesionalus bei amatininkus ir pirmoji vietoj naudotis jų patarimais;

kur reikia, kaimynystėse ir parapijose organizuoti specialius komitetus ir juos įteisinti valdžios įstaigose; jų tikslas — budėti, kovoti ir net bylinėtis teismuose su daugiaaukščių namų statybos koncernais, nuosavybių spekuliantais, patsidavėliais politikais, nemoraliais teatrais ir kinais, etninėm idėjom ir aspiracijom nepalankiom radijo ir televizijos stotim ir pan.

JAV etninių dvasiškų organizacija

Kadangi tai buvo dvasiškų konferencija, jos dalyviams etninių žmonių dvasinis aptarnavimas ir etninių parapijų veikla buvo ypatingo dėmesio centre. Iš pranešimų ir išsamių diskusijų buvo aišku, kad etninių kunigų ir etninių parapijų veikla yra nepaprastai didelė, sunki ir komplikuota. Jos didžiausias trūkumas — tai viso krašto etninę sielovadą jungiančios orga-

JAV ETNINIŲ KATALIKŲ DVASIŠKIŲ KONFERENCIJA CLEVELANDE

T. PLACIDAS BARIUS. OFM

nizacijos ir koordinuoto veiklos plano nebuvimas.

Šiam trūkumui pašalinti konferencijos metu vieningai nutarė įsteigti tautinio masto etninių dvasiškų organizaciją. Ji pavadinta "Catholic Conference on Urban Ethnic Affairs". Jos tikslai, veiklos būdai ir priemonės bus išryškinti vėliau, bet jau dabar aišku, kad ji veiks ir kalbės visų JAV etninių katalikų kunigų vardu, skelbdama ir gindama etnines aspiracijas pasaulinėje ir bažnytinėje plotmėje.

Religiniai reikalavimai

Kaip pasaulietiškoji, taip ir pastoracinė plotmė pramatojama nemaža sunkenybių ir kliūčių, kadangi atskirų vyskupijų valdymosi forma yra gana autonomiška ir nusakoma vietinio ordinaro. Kai kurie vyskupai etninėm idėjom yra labai palankūs, bet kai kurie jom yra labai priešiški, kai kurie vis dėlto turima vilčių, kad vyskupai ir JAV vyskupų konferencija teisėtus etninių tikinčiųjų reikalavimus ir naudingus pastoracijos pageidavimus supras ir jiems pritaris.

JAV bažnytinėi hierarchijai rezoliucijų ir pageidavimų forma pateiktų punktų yra daug. Paminėtini bent svarbiausi:

kad visose JAV vyskupijose nedelsiant būtų paskelbti Šv. Sosto išvietintųjų ir imigrantų

sielovados reikalu išleisti dokumentai "Exsul Familia" ir Migratorium Cura" ir kad juose duotos direktyvos būtų nedelsiant ir visuotinai įgyvendintos;

kad JAV Tautinė Vyskupų Konferencija aktyviai paremtų "Bi-lingual Act" kongrese;

kad JAV Tautinė Vyskupų Konferencijoj ir kiekvienoj vyskupijoj būtų skiriami etniniam reikalui ir kad jiems vadovautų toji srity kvalifikuoti etniniai atstovai;

kur reikalinga, kad būtų organizuojamos pastovios etninės parapijos ir kad jose dirbtų tos pačios etninės grupės kunigai ir vienuolės seserys;

kad kunigų seminarijose dvasiškų kunigai būtų ruošiami darbui su etninėmis grupėmis — dėstomos gausios etninių grupių kalbos, istorija, psichologinė charakteristika, papročiai ir kt.

kad kiekviena etninė grupė, nežinanti, kokia maža ir negausi, jei pageidauja, galėtų turėti liturgiją savo etnine kalba;

kad parapijose mokyklose, kuriose yra etninių mokinių, būtų privalomai dėstoma šių kalbų, istorija, papročiai;

kad mokyklų ir parapijų patalpos būtų prieinamos etninių grupių religinei bei kultūrinei veiklai;

kad būtų supaprastinta ir palengvinta etninių kunigų in-

kardinacija, t.y. įsiteisinimas vietinėse vyskupijose.

Koalicija

Užsimojimai yra dideli visokioje prasme — politinė, kultūrinė, ekonominė, religinė. Konferencijos nuomone, susiklostytos etninių grupių idėjos tik dar aiškiau ryškios, didins ryšį tarp jų.

Šia prasme, vysk. B. H. Losten iškelė platesnio, netgi visuotinio, etninio, susijungimo mintį. 1976 JAV švenčia savo 200 m. sukaktį. Tai proga, jis siūlo kokios nors rūšies koalicinę formą sujungti visas etnines grupes ir jų centrines organizacijas, jų leidžiamą ir redaguojamą spaudą — knygų leidyklą, žurnalus ir laikraščius, jų vedamas radijo ir televizijos programas, dvasiškus, politikus, visuomenininkus, sociologus ir bendrai akademikus, ekonominius, gyvenimo, įtakingus asmenis ir kt. Šios koalicijos tikslas — organizuoti ir koordinuoti spręsti visas didžiausias JAV pluralistinės bendruminės problemas. Pasak vyskupo, atskirai ir pabrėžiant, rezultatai nebūs, kaip tai įrodė katalikų pralaimėjimai, prašant valdžios paramos katalikiškoms mokykloms arba bandant užblokuoti abortų legalizavimą.

Monsinjoras prof. Th. F. Gardocki, parėmęs vysk. Losten mintį, savo pastabas užbaigė šitaip: "Arba mes organizuojamės, arba mirštam. Užtat sujunkim savo jėgas ir gyvenkim!"

Etninio susipratimo platesnis ir organizuotas judėjimas dar jaunas. Pirmoji organizatorių konferencija buvo Washington, D.C., vasario 25-26. Tačiau ši Clevelando konferencija parodė, kad per keletą mėnesių jau nueitas ilgas kelias ir daug padaryta. Tiesą sakant, šio judėjimo sėkmė ir prasmė, bet viltytys yra didelės ir netuščios.

Kūn. Kazimiero Barausko pamokslų knyga "Prisikėlimo žmonės" jau išėjo iš spaudos. Daugiau poros šimtų puslapių knygoj yra dvidešimt ilgesnių ir trumpesnių straipsnių religinėm temom. Knygos išleidimu pasirūpino kun. P. Patlaba ir talkininkai. Spausdino Draugo spaustuvė. Viršelį K. Veselkos.

Pavertę Tautų Savaitės proga New Yorko burmistras išleido specialią proklamaciją. Dalis dalyvių burmistro įstaigoj. Iš k.: Birutė Radzivanienė, Viktoras Nakas (Michigan u-stud.), komisierius A.B. Duke, Regina Žymantaitė, teisėjas M. Troy, A. Koncė, Antanas Varnas. Nuotr. Charles Binkins

Leistinukus išvirti atskirai ir sudėti į sriubą arba duoti su džiovėsėliais.

Slyvų sriuba

1,5 stiklinės džiovintų slyvų,
1 stiklinė cukraus,
1 stiklinė vyno,
0,5 šaukšto bulvinių miltų,

2 kvort. vandens, cinamono, gvazdikėlių.

Slyvas nuplauti, išmirkinti šiltame vandenyje ir, sudėjus su prieskoniais ir vandeniu, virti, kol jos išsileis. Po to pertrinti per sietelį, vėl užvirinti, supilti išseistus bulvinius miltus, sudėti cukrų, vyną ar vaisių sunką, truputį pakaitinti ir atšaldyti.

Slyvų sriuba duodama į stalą su sausainiais.

Sago sriuba su vynu

3/4 stikl. sago,
2 stikl. raudono vyno,
1 stikl. cukraus,
1 stikl. serbentų ar vyšnių sunkos,
1 citrina,
2 gvazdikėliai, truputis cinamono,
6 stikl. vandens.

Sago supilti į sietą, gerai išplauti šaltu vandeniu, sudėti į puodą, užpilti 6 stikl. vandens ir užvirinti. Po to sudėti cukrų, citrinos žievutes, cinamonus, gvazd., viską virti dažnai maišant, sago pasidarys minkštos ir permatomos. Supilti vyną, vaisių sultis ir užvirinti. Paragauti, ar netrūksta cukraus ar druskos. Duoti į stalą su sausainiais.

Mėlynių sriuba su leistiniais

3 stikl. mėlynių,
1 stikl. cukraus,
1 stikl. grietinės,
6 stikl. vandens, citrinos žievutės ir cinamono.

Uogas perrinkti, nuplauti, dėti prieskonius, užpilti vandens ir virti. Suvirinus pertrinti per sietą. Įdėti cukrų ir grietinės, pastatyti ant ugnies, pakaitinti, bet neužvirinti.

Leistinukus išvirti atskirai vandenyje ir išgriebs prieš duodant į stalą sudėti į sriubos lėkštes.

Leistinukai:

1 stikl. miltų,
1 šaukštas sviesto,
1 kiaušinis, vandens, druskos.

Duoninė sriuba su vaisiais

0,5 sv. džiovintos juodos duonos,
1,5 stikl. džiovintų kompotinių vaisių,
1 stikl. vaisių sunkos,
1 stikl. cukraus,
1 stikl. grietinės,
6 stikl. vandens ir prieskonių.

Duoną padžiovinti iki rausvumo, užpilti vandeniu, sudėti prieskonius ir virti, kol duona suminkštės. Po to pertrinti per sietą. Džiovintus vaisius surūšiuoti ir išvirti kiekvieną rūšį atskirai — pradedant šviežiais vaisiais ir baigiant tamsiais. Vandenį kuriame virė vaisiai, perkošti, sudėti cukrų, vaisių sunką, pertrinti duoną, grietinę, vaisius išmaišyti ir duoti į stalą.

Šios sriubos galima nebaltinti.

Obuolių šalta sriuba

5 vidutinio didumo obuoliai,
1 stikl. cukraus,
1 stikl. vaisių sunkos,
6 stikl. vandens, cinamono, apelsino žievės.

Obuolius supiaustyti, sudėti į puodą kartu su prieskoniais, užpilti 3 stikl. vandens ir virti. Kai obuoliai suvirė, pertrinti per sietą, supilti vaisių sunką, cukrų ir pakaitinti, bet neužvirinti. Pastatyti šaltai.

Leistiniai:

2 obuoliai,
2 šaukštai cukraus,
2 kiaušiniai, džiovėsėlių.

Obuolius nupluti, sutarkuoti, sudėti cukrų, kiaušinius, džiovėsėlių tiek, kad tešla būtų tiršta, gerai ištrinti. Vandenį užvirinti ir mažą šaukšteliu suleisti leistinėlius, kai iškils, nukelti nuo ugnies, ataušinti ir supilti į sriubą. Duoti į stalą gerai atšaldyti.

(Bus daugiau)

TAUPI ŠEIMININKĖ

Spaudai paruošė dipl. agr. I. Sinkevičiūtė

26

Saldžios sriubos**Vaisių sriuba su skryliais**

2 sv. obuolių,
1 sv. kriaušių,
0,5 sv. slyvų,
1 šaukštas bulvinių miltų,
prieskonių:
cinamono žievės,
gvazdikėlių,
citrinos ir apelsino žievės ir pagal skonį cukraus.

Vandenį su prieskoniais užvirinti, įdėti cukrų, pavirinti ir dėti paruoštus vaisius. Obuolius ir kriaušes nupluti, supiaustyti į 6 skiltis ir, išėmus sėklas, virti prieskonių vandenyje pamazų, kad nesukristų. Išvirusius obuolius ir kriaušes išgriebs, paskui virti slyvas. Kai slyvos išvirus, jas išgriebs, o skystimą perkošti, vėl užvirinti, supilti išleistą bulvinį krakmolą, pakaitinti, kol sutirštės, paskui sudėti visus išvirtus vaisius.

Atskirai išvirti skryliukus ir išgriebs sudėti į sriubą. Panašiu būdu verdama ir džiovintų vaisių sriuba, tik verdant džiovintus vaisius reikia dėti į šaltą vandenį, kad jie išbrinktų.

Vyšnių sriuba

2 sv. šviežių vyšnių,
1 stikl. cukraus,
1 šaukštas bulvinių miltų,
1 stikl. grietinės, cinamono.

Vyšnius nuplauti, išimti kauliukus, užplikyti verdančiu vandeniu, sudėti cukrų, cinamoną ir pavirinti 10-15 minučių. Paskui sudėti išseistus bulvinius miltus ir užvirinti. Po to atšaldyti, uždaryti rūgščia grietine.

AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA INFORMUOJA

Jungtinis Baltiečių Komitetas, The Joint Baltic American Committee, kuriam vadovauja dr. J. Genys, ieško direktoriaus ryšių reikalams — Public Relations. Jo uždavinys bus panaudoti visas galimybes keliant Baltijos valstybių klausimą JAV-ėse, mezgant ryšius ir išvystant akciją Valstybės departamente, Baltuosiuose Rūmuose, kongrese ir kitur, sekti įstatymų projektus, liečiančius Baltijos valstybes, teikti informacijas tuo klausimu ir veikti, kad įstatymai būtų sudaromi reikiama kryptimi.

Kandidatas turi gerai mokėti anglų kalbą, būti patyręs JAV politikoje ir tarptautiniuose santykiuose, pažinti Baltijos problemas ir sugebėti palaikyti ryšius su atitinkamomis institucijomis. Amžiaus riba nenumatyta. Pagėdaujamas kilęs iš Baltijos valstybių, bet gali būti priimtas ir gerų kvalifikacijų kitos tautybės žmogus. Jis veiks kontakte su Jungtinių Baltiečių Komitetu.

Iš pradžių su juo bus pasirašyta sutartis šešiem mėnesiam su 5,000 dol. atlyginimu. Po 6 mėn. sutartis bus sudaryta metam su 10,000 dol. atlyginimu.

Kandidatai savo prašymus drauge su curriculum vitae turi siųsti adresu: The Joint Baltic American Committee, P. O. Box 432, Rockville, Md. 20850.

Nenurimsim, kol Lietuva neatgaus laisvės — kongresmanas Kemp

New Yorko kongresmanas Jack Kemp JAV atstovų rūmuose pasakė kalbą, kuri buvo išspausdinta "Congressional Record" birželio 13 ir kurios nuorašą jis prisiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai. Kalbėtojas priminė Lietuvos nepriklausomybę, Lietuvos užgrobimą Hitlerio-Stalino susitarimu ir pabrėžė: "Mes niekada nenurimsim, kol Lietuva ir kitos pavergtos tautos neatgaus teisėtą laisvės paveldėjimą. Mes nenurimsim, kol ten bus atimta religinė laisvė, apsisprendimo teisė ir kol bus atimtos žmogiškosios teisės."

Gausiai pritaria Amerikos lietuvių kongresui

Amerikos Lietuvių Taryba maloniai nusteibinta susilaukus iš JAV kongreso narių tiek daug prielankumo šaukimam Amerikos lietuvių kongresui, kuris įvyks rugsėjo 28-29 Chicagoje. Be ankščiau minėtų JAV senato ir atstovų rūmų narių, dar šie yra pranešę, kad sutinka įeiti į Amerikos lietuvių kongreso garbės komitetą: W. Proxmire, W. S. Moorhead, Ch. W. Whalen, M. K. Udall, R. H. Steele, H.B. González, O. G. Pike, B. Barrett, B. Mathias, D. K. Inouye, C.J. Zablocki, W. M. Ketchum, J.B. Conlan, L. A. Bafalis, M. J. Rinaldo, G. V. Jagt, P.W. Rodino Jr., E. F. Landgrebe, J.N. Happy Camp, W. H. Hudnut III, E. B. Forsythe, R. F. Drinan, R. H. Inghord, W. D. Ford, G.W. Whitehurst, W. J. Green, P.A. Peyser, J. P. Hammerschmidt, W. F. Walsh, C.J. Brown, J.J. Rooney, G. E. Brown, W. Stanton, D. Clawson, J. Kemp, G. Gude, L. Aaspin, J.E. Hunt, J. G. O'Hara, G. Yatron, J. Helms, Th. M. Rees, W. V. Roth, B.A. Gilman, J. Brademas, C.J. King, R. J. Madden, A. Ribicoff, H.D.

Donohue, J. V. Tunney, W. Hays.

Iš visų šių kongreso narių gauti raštai, labai prielankūs lietuvių veiklai. Jie sveikina Amerikos lietuvių kongresą ir pakartotinai pažada remti lietuvių reikalus. Tokį raštą atsiuntė ir Michigano gubernatorius W. G. Millikan.

Siltas žodis iš Europos

Vysk. Ant. Deksnys iš Romos prisiuntė Amerikos Lietuvių Tarybai ir lietuvių kongreso rengėjams sveikinimus ir geriausius

linkėjimus, sutikdamas įeiti į garbės komitetą.

Šalia eilės jau suminėty, į Amerikos Lietuvių Kongreso garbės komitetą sutiko įeiti Illinois senatorius F. D. Savickas, JAV kongreso nariai B. M. Goldwater, Ch. C. Diggs. Kongresmanas J.A. Burke savo sutikimo rašte būti garbės komiteto nariu pažymi, jog, pagerėjus santykiams su Maskva, JAV turi pareigą imtis iniciatyvos, kad žmoniškos teisės ir laisvė būtų grąžintos Lietuvai.

PHILADELPHIJOJ

Ateitininkų šventė

Tradicija virtusi ateitininkų metinė šventė ir šiemet praėjo pakilia nuotaika ir paliko malonius įspūdžius.

Neabejotinai prie šventės pasisekimo prisidėjo puiki Br. ir K. Gasparėnų prie pat ežero esanti sodyba ir rūpestinga šeimininkų paslauga viską tvarkant. Už tai jiems priklauso nuoširdi padėka.

Šventė prasidėjo birželio 15 pokalbiais su jaunimu. Su jaunučiais pokalbį pravedė centro valdybos narys V. Nakas, o su moksleiviais ir studentais dr. E. Vaišnienė ir V. Nakas. Pertraukų metu vyko žaidimai, sportas, iirstymasis ir maudymasis.

6 val. dvasios vadas kun. K. Sakalauskas aukojė mišias ir pasakė pamokslą. Mišių metu visi dalyviai giedojo giesmes, kuriomis su gitara akomponavo stud. Roman-Romanauskas ir su akordeonu stud. Juzaitis. Religinį susitelkimą kiek blaškė kai kurių dalyvių per daug pikniškiškas apsirengimas.

Išias pamaldas susirinko gana gausus būrys jaunimo ir vyresniųjų. Jie paskui dalyvavo ir lauko programoj. Ateitininkų iniciatyva buvo suburtas beveik visas Philadelphia atžalynas. Tai džiuginanti apraška. Čia ateitininkai, skautai, šeštadieniškos mokyklos mokiniai. Buvo jaunimo ir iš tolimesnių vietovių.

Laužą uždegti buvo pakviestas sodybos šeimininkas dipl. inž. K. Gasparėnas. Programą sudarė dainos, improvizuoti trumpi vaizdeliai, vaidinimai ir kiti pokštai. Dainom vadovavo Surdėnaitė ir Kananavičiūtė. Akordeonu akomponavo stud. Juzaitis. Laužo programai pasibaigus jaunimas susimetė dar pasižokti.

-o-

Antroji šventės dalis prasidėjo sekmadienį organizuotu dalyvavimu pamaldose. Tuo po pamaldų parapijos salėj įvyko iškilmingas susirinkimas dalyvaujant gausiam būriui ateitininkų idealogijos draugų.

Susirinkimą pradėjo sendraugių pirmininkas dr. A. Juzaitis. Garbės prezidiumą sudarė kleb. kun. J. Degutis, kun. K. Sakalauskas, send. pirm. dr. A. Juzaitis, dr. E. Vaišnienė, centro valdybos atst. stud. V. Nakas, moksleivių globėjas V. Muraška, moksleivių pirm. A. Kananavičiūtė, jaunučių pirm. G. Gečytė ir egz. kom. atst. T. Gečienė. Susirinkimui vadovauti pakviečiamas stud. Virgus Volertas.

T. Gečienė perskaitė egzaminų komisijos aktą. Į jaunučių kuopelę įsijungia Jolanda Česonytė, ir Danutė Surdėnaitė, į moksleivių kuopą Gintarė Gečytė ir Danutė Pliuskonytė, į studentų draugovę Rasa Makarauskaitė ir Ramunė Šileikaitė. Į visus sveikinimus pakeltųjų vardu atsako Ramunė Šileikaitė.

Atkalbėjus ateitininkų Credo, visi dalyviai sugieda ateitininkų himną. Išnešama vėliava ir pakviečiama dr. E. Vaišnienė skaityti paskaitą.

Paskaita buvo įdomi, vaizdinga ir atrodė, kad užangažavo visus dalyvius. Jau kelintą kartą ji kalba Philadelphijoje ir vis atveža ką nors naujo, įdomaus, vertingo. Šį kartą ji vaizdžiai atskleidė ankstesnės išeivijos kartos kultūrinių pastangų žygius.

Mening dalį atliko jaunučiai. Jie padėklamavo B. Pūkelevičiūtės eilėraštį "Miško laikraščiai".

Pranešėja buvo D. Pliuskonytė. Deklamavo Nida Gailaitė, Aušra Gečytė, Jolanda Česonytė, Regina Radikaitė, Danutė Surdėnaitė ir Diana Swojer.

Iškilmingas susirinkimas baigtas dr. A. Juzaičio žodžiu. Visi sugiedojo Lietuvos himną. Po susirinkimo buvo vaišės.

Birželio dienų minėjimas

Kas met susirenkame tą šurpų įvykį prisiminti. Nors mūsų dauguma tai esame išgyvenę realybėje ir prakalbos vargu ką gali mum daugiau pasakyti. Visgi susirenkame, nes prisiminimas gali atgaivinti laiko prigelintus šurpius vaizdus, sukelti stipresnius norus kovai, aukai.

Šia prasme jie yra prasmingi ir rengtini. Ir šių metų minėjimas, nors buvo kuklus, bet turėjo ir naują bruožą: visi minėjimo dalyviai buvo užangažuoti rašyti laiškus senatoriam ir kongresmanam dėl Kudirkos išlaisvinimo. Jiem buvo pateikti reikiami tekstai ir informacijos.

Minėjime paskaitą skaitė L. Dovydnas. Tikriau sakant tai buvo pluokštas jo ir iš kitų girdėtų prisiminimų pasakojimas. Nors vaizdžiai ir gyvai pasakojo, bet kontraversinės mintys, iš labai plačių plotų surinktos, tai dieniai nedaug ką pasakė. Kas ieškojo tik sparnuoto žodžio, tas jį gavo, bet kas turinio — tas...

Minėjimo pradžia tinkamai buvo parinktas rašytojos B. Pūkelevičiūtės eilėraštis "Paskutinis birželis", bet jo deklamatojas — tikras nesusipratimas.

Svečias iš Romos

Philadelphia birželio 2 lankėsi Šv. Kazimiero kolegijos rektorius prel. L. Tulba. Po lietuviškų pamaldų parapijos salėj jis padarė lietuvių visuomenei informacinį pranešimą.

L. I. suvažiavimas

Philadelphia birželio 8-9 posėdžiavo Lituanistinio Instituto vadovybė. Suvažiavimo dalyvius globėjo prof. dr. Jonas Puzinas.

Šiuo tarpu L. I. turi per šimta aktyvių narių, veikia 7 skyriai ir šiemet įsteigti dar 2: filosofijos, kuriam vadovaus dr. J. Girmis ir psichologijos.

Suvažiavime dalyvavo beveik visi L. I. vadovybės nariai. Svarstyti veiklos, organizaciniai ir administraciniai reikalai.

Inž. M. Jakutis ir skulptorius R. Mazoliauskas prie paminklo projekto "Laisvės liepsna". Nuotr. J. Kuprio

PO CHICAGOS DANGUM

Laisvės Liepsnų paminklas

Kelių organizatorių dėka mūsų visuomenė užsimojo pastatyti didžiulį Laisvės Liepsnų paminklą, apie kurį jau buvo rašyta smulkiau. Tuo reikalu buvo sušauktos spaudos ir organizacijų konferencijos. Dabar visur tylu. Net nežinoma, kas sudaro organizacijų komitetą. Lietuviškoji visuomenė nori tam reikalui skirti auką ar kviešti į susirinkimus atstovus iš komiteto.

Buvo iškeltas seselių kazimieriečių pasiūlymas, kad šūkis ir pavadinimas būtų dvim kalbom. Tam visi pritarė. Dabar atėjo mintis, kad į paminklą reikia įlieti ir Lietuvos valstybės herbą — Vytį. Gal geriausiai jis tiktų prieš tam paminklui aukojusių organizacijų ar pavienių asmenų sąrašą. Neblogai būtų to pusėj, kur bus Lietuvos vėliava.

Tegu komitetas paskelbia savo sąrašą ir būstinę, miesto sutikimo dokumentą ir komiteto patvirtinimą Illinois valstijoje — tada ir darbas eis. Jei jau užsimota, tai tegu išdygsta Marquette Parke tas paminklas.

Lietuvių žurnalistų veikla

Jau spaudoj paskelbta, kad naujoji Lietuvių Žurnalistų Sąjungos centro valdyba bus renkama iš Chicago narių. Chicagoje veikėjų nestinga. Čia yra ne tik jų, bet ir visuomenės, remiančios jų darbus. Dabartinė centro valdyba padarė daug.

Daugeliui dabar kyla klausimas, kaip nariai statys kandidatus. Juk reikia jų sutikimo įeiti į valdybą. Iki rugsėjo 1 viskas turi būti sutvarkyta. Bijomasi, kad ir čia nepatektų kokie dvipliai, vėlyti ir mėtų asmenys, kurie vėliau griautų gražiai vykdomą darbą. Pavyzdžių jau turim.

Šaunos banketas

Jankų gražioji sodyboje N. J. Pietryčių apylinkė birželio 22 surošė uždara, šaunų banketą.

Parengimas turėjo ir kultūrinę programą: rašytojas-dramaturgas A. Kairys ir dailiojo žodžio puoselėtoja I. Vėblaitienė skaitė ištraukas iš naujai pasirodžiusio A. Kairio veikalo "Mindaugas".

Išpūdis puikus. Maloni nuotaika lydėjo visus svečius. Ši maža apylinkė labai išradinga ir vis ką nors naujo suplanuoja. Linkime sėkmės ir ateityje.

A. Smetonos minėjimas

A.L.T.S-gos vietos skyrius spalio 5 ruošiasi iškilmingai minėti pirmojo Lietuvos prezidento Antano Smetonos šimto metų gimimo sukaktį.

Tuo reikalu birželio 23 buvo sukviešti kultūrinių organizacijų atstovai ir painformuoti apie rengiamą minėjimą.

Ad.G.

Red. pastaba: Pagal susirašijimą su autorium paašigė, kad šis rašinys buvo išsiųstas senokai, tik dėl neišaiškinamų priežasčių užkliuvo pakelėj.

Cia turėtų veikti Chicago skyrius, susitarus su visais nariais, kurie prie jo priklauso. O tas skyrius beveik jau visiškai likviduotas, nes nebeteri pilnos valdybos ir jau seniai nešaukia metinių susirinkimų. Kodėl taip? Jei nebepajėgiam veikti, perleiskim savo vietas jaunimui, nes jaunimas kartais ieško darbo.

Blogas reiškinys, kad centro valdyba toleruoja visus narius, o į skyriaus veiklą jų neragina stoti. Vienas doleris metinio mokesčio ir keletas gerų darbų juk nėra didelis daiktas. Reikėtų pataisyti statutą, kad narys pirma būtų pristatomas skyriaus valdybos ir susirinkimo, o tik tada centro valdyba jį patvirtintų; tokiu būdu visi nariai oficialiai būtų skyrių.

Dabar centro valdyba turi ilgą sąrašą žurnalistų, kurie parašo kartais po straipsnį, o veikloje nedalyvauja. Turi žiūrėti ir skyrius, kad nariai veiktų.

Ugdomi jaunieji žurnalistai. Jiem skiriamos net premijos. Yra jaunimo, kuris nediršta girtis ar veržtis, tačiau, jį pakalbinus, jis mielai rašys ir veiks.

Bal. Brazdžionis

DARIAUS-GIRĖNO MINĖJIMAS

I Dariaus-Girėno minėjimą Alvudo sodyboje liepos 14 susirinko daug žmonių. Į juos pirmiausia prabilo Alvudo pirminkas dr. J. Adomavičius. Programą vedė akt. A. Brinka. Jis pasakė ir pritaikytą kalbą, padėklamavo ir eilėraščių. Alvudo sekretorius A. Kevėža padėklamavo savo kūrybos — Didvyriams Dariui-Girėnui.

Prie programos prisidėjo L. Venckus su savo parašyta daina ir jai pritaikyta gaida. Dr. J. Adomavičius paskaitė laišką iš Lietuvos ir kvietė visus remti Al-

Kolupaila — spaudos, radijo darbuotojas

Prieš dešimtmetį miręs žinomas mokslininkas, visuomenininkas Steponas Kolupaila buvo nepaprastai darbštus spaudos bendradarbis. Greit išeinančioj Kolupailos monografijoje yra dokumentuota daugiau kaip 400 Kolupailos populiarių straipsnių ir radijo kalbų 1921-40 laikotarpy. Po karo, gyvendamas Vokietijoje, Kolupaila išspausdino virš 20 straipsnių iš Lietuvos hidrografijos, meteorologijos, krašto gamtos, technikos ir kultūros, visuomeniniais reikalais. Amerikoje velionis vėl daug rašė. Paruošė 330 straipsnių Lietuvių Enciklopedijai ir apie 270 rašinių kitai spaudai. Į čia minimus skaičius dar neįtraukti didesni moksliniai darbai.

Pastebėtina, kad tai atliko žmogus tik 1921 pramokęs sklandžiau kalbėti ir rašyti lietuviškai. Kolupailos, pirmas straipsnis lietuviškai, "Medžiaga Lietuvos klimatologijai", tilpo "Kosmos" žurnale 1922. Kai kurias čia minimo straipsnio ištraukas bus galima rasti leidžiamoj knygoj "Steponas Kolupaila".

vudą ir bendradarbiauti. Dar kalbėjo kun. S. Šantaras, M. Rėklaitis, S. Oželienė, A. Rimienė ir kiti.

Minėjimas baigtas tautos himnu.

Po to visi užkandžiavo sveikais, balansuotais Alvudo valgiais, be jokių svaigiųjų gėrimų ir be rūkalų, kaip ir visada.

Ant. Kemeža

NAUJA VADOVĖ

Sesuo M. Annunciata

Nukryžiuotojo Jėzaus seserų vienuolyne liepos 1 įvyko vyriausios viršininės rinkimai. Sesuo M. Annunciata tapo išrinkta kongregacijos vyriausiaja.

Jos tarybą sudaro: sesuo Verna Čikavičiūtė — pirmoji patarėja, sesuo M. Gerarda — antroji patarėja, sesuo Kristina Kleponytė — trečioji patarėja, sesuo Geraldina Neveraitė — ketvirtoji patarėja, sesuo Klementa — išdininkė, sesuo Eugenija Glineckytė — sekretorė.

Sesuo M. Annunciata, kilusi iš lietuvių tėvų Simono ir Agotos Mažeikų, gimė Philadelphijoje, Pa. Mokslus baigė Marywood College, Scranton, Pa., ir Boston College, Boston, Mass.

Ilgus metus sesuo M. Annunciata mokytojavė ir ėjo viršininės pareigas Nekalto Prasiidimo parapiinėj mokykloj Cambridge, Mass., Šv. Kazimiero mokykloj Amsterdam, N. Y. ir Šv. Kazimiero Brockton, Mass. 1952 buvo išrinkta kongregacijos vyriausiaja ir ėjo šias pareigas iki 1958. Dabar vėl paveldėjo šią sunkią našą ketveriems metams. Linkime jai sėkmės!

— Vakarų Vokietijos rytprūsų sąjungos (Landsmannschaft) savaitinis organas "Ostpreussenblatt" per du numerius ištaisai paskelbė dr. A. Geručio (Berne) paskaitą apie tautų apsisprendimo teisės sulaužymą iš Sov. Sąjungos pusės Baltijos kraštuose. Autorius paskaitą laikė žmogaus teisių ir tautų apsisprendimo konferencijoje Luzerne šių metų kovo mėn.

Neringos stovyklavietėj prie beržinio kryžiaus, prie kurio gamybos daug prisidėjo kun. Fogtas. Iš k.: Petras Matekūnas, Ona Gradinskienė, A. Matekūnienė, kun. Fogtas.

DETROITE

Turim naują bažnyčią ir kultūrinį centrą. Reikalingas lietuvis kunigas.

Prieš trejus metus pradėta statyti, pernai rugsėjo 8 Detroito iškilmingai buvo pašventinta nauja Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos bažnyčia. Atidarytas ir kultūrinis centras. Atrodė, kad viskas pamažu įėjo į vėžes.

Mūsų dvasinius reikalus aptarnavo naujos bažnyčios šventinimo proga pakeltas į klebonus kun. Mykolas Kundrotas ir vikaras kun. Alfonsas Babonas. Bet štai neseniai kun. M. Kundrotas pranešė parapijos tarybai ir parapičiam, kad jis išsikelia į kitą parapiją, o kun. A. Babonas laikinai paliekamas parapijos administratoriaus pareigose. Parapijos taryba buvo painformuota, kad, vadovaujantis Detroito vyskupijoj veikiančiais nuostatais, kuo greičiau pateiktų savo pageidavimus dėl naujo kunigo, t.y. dėl jo kvalifikacijų.

Tuo pat parapijos taryba sušaukė savo posėdį, pakviesdama parapičius išreikšti savo pageidavimus ir nustatyti kvalifikacijas. Iš klausius parapičių ir tarybos narių pasisakymus, buvo nustatytos čia nurodytos pageidaujamos kvalifikacijos, kurias turėtų turėti būsimasis Dievo Apvaizdos lietuvių parapijos Detroito klebonas.

1. Mokąs krikščioniškai vadovauti parapijai; turįs gabumų ir norų vadovauti parapijai susiklausymo būdu, skatinant visuotinę parapijos žmonių bendradarbiavimą. Pakankamai progresyvus naujos liturgijos dalykuose ir suprantąs reikalą darniai

dirbti su parapijos taryba; pakankamai nuosaikus respektuoti konservatyviau nusiteikusių žmonių įsitikinimus.

2. Lietuvių kilmės, kalbas laisvai lietuviškai ir angliškai, sugebąs lygiai tarnauti senų ir naujų ateivių parapijos grupėm.

3. Patyręs darbe su jaunimu, pasiryžęs skirti laiko dirbti kapelionu ar patarėju įvairiose lietuvių jaunimo organizacijose, turinčiose ryšio su parapija.

4. Etninės orientacijos, sugebąs suprasti ypatingas tautinių parapijų problemas. Gerai pažįstąs ir aktyviai besidomįs lietuvių kultūra, sugebąs suprasti lietuvių visuomenės reikalus ir aspiracijas.

5. Pageidaujamas amžius — mažiau negu penkiasdešimt metų.

Šie pageidavimai yra pristatyti vyskupui Thomas J. Gumbleton, Detroito vyskupijoj tvarkančiam parapijų reikalus. Jis su savo pastabomis viską turi pateikti komisijai, kuri tvarko kunigų paskirstymą ir kuriai vadovauja vyskupas Walter Schoenherr. Parapijos pageidavimai turėtų būti paskelbti Detroito vyskupijoj leidžiamame laikraštyje šios vyskupijos kunigam, kad suinteresuotieji ir atitinkantieji kvalifikacijas duotų prašymus, kuriuos minėtoji komisija svarstys ir skirs kleboną.

Tenka priminti, kad parapijos taryba negali tiesiogiai prašyti, kad skirtų vieną ar kitą kunigą. Taip pat, pagal gautas informa-

cijas, kandidatai nebūtinai turi būti iš Detroito vyskupijos. Tai gi durys atdaros visiem lietuvių kunigam, nežiūrint, kur jie besidarbuotų.

Reikia tikėtis, kad lietuvių kunigai atkreips į tai tinkamą dėmesį ir greitai laiku vėl įeis į normalias vėžes. Bet jeigu neatsiras lietuvių kunigų — kandidatų, galim per savo neapsižiūrėjimą netekti lietuviškos parapijos, dėl kurios iki šiol tiek daug sielotasi ir aukotasi.

Prašymus nedelsiant siųsti: The Most Reverend Walter J. Schoenherr, Bishop of the Archdiocese of Detroit, 1234 Washington Blvd., Detroit, Mich. 48226.

Jonas Urbonas

HARTFORD, CONN. Burmistro proklamacija

Minint lietuvių išvežimus į Sibirą, Hartfordo Lietuvių Bendruomenės delegacija birželio 14 buvo priimta miesto burmistro George Athanson. Lietuviam atstovavo Hartfordo LB apylinkės pirm. Stepas Zabulis, sekr. Albina Belezarienė, vicepirm. jaunimo reikalams Vita Šiogerytė ir "All-American's Council" atstovas Alfonsas Dzikas.

Burmistras Athanson yra ilgametis Lietuvos laisvinimo reikalų rėmėjas. Ir šį kartą, jo raštinėj lietuvių atstovams tebesant, ne tik pasirašė proklamaciją, skelbiančią birželio 16-tąją kaip "Lietuvių deportacijos minėjimo dieną", bet tai pareiškė ir radijo bangomis. Burmistras Athanson kiekvieną rytą transliuoja 10 minučių programą Connecticuto klausytojams tiesiai iš savo raštinės. Šio ryto programoj burmistras įspūdingai pristatė klausytojams Lietuvos laisvės klausimą. Lietuvių atstovai burmistro įstaigoj praleido virš pusvalandį besidalydami mintimis. — Kr.

Mirė pulk. Ernestas Čiurlys

Širdies priepuolio ištiktas, birželio 28 New Britaino generalinė ligoninė mirė buvęs Lietuvos kariuomenės pulkininkas Ernestas Čiurlys, 81 metų amžiaus.

Karlono-Molloy koplyčioj pašarvotą velionį supo 20 vainikų ir gėlių puokščių. Pusę karsto dengė Lietuvos vėliava; tuo pasirūpino Hartfordo ramovėnai.

Sekmadienio vakarą prie karsto ramovėnai ėjo sargybą. Tą patį vakarą klebonas kun. J. Matutis su koplyčioj esančiais sukalbėjo dalį rožančių.

Pirmadienio rytą a.a. plk. E. Čiurlys buvo nulydėtas į Šv. Trejybės lietuvių parapijos bažnyčią. Klebonas kun. J. Matutis aukėjo mišias ir pasakė

Giminių vardu sveikino Jonas Adomaitis, lietuviškos radijo valandėlės vedėjas, pasidžiaugdamas savo giminaičiu ir padėkodamas jam už pagalbą vesti radijo valandėlę.

G. Valiulienė perskaitė gautus sveikinimus raštu: Balfo pirm. M. Rudienės, Lietuvių Fondo centro atstovų Razmos ir Rėklaičio, LB krašto valdybos pirm. Gailos ir jubilato dukters Jonės su šeima iš Londono. M. Kleinaitis paskelbė, kad prie sveikinimų dar prisijungia: ateitinių pirm. V. Vaitkus, L. Fronto Bičiulių atstovas J. Muraška, Altos pirm. A. Čampė, LB Waterburio apyl. pirm. A. Malakauskas, ramovėnų pirm. J. Valkauskas, Tautinės S-gos atstovas V. Varneckas, skautų atstovas P. Kuras, Moterų klubo pirm. D. Venclauskaitė, Stratfordo lietuvių atstovas E. Vaitkus, Torringtono lietuvių atstovas P. Valūnas, choro pirm. M. Andrikytė.

Po to buvo vakarienė ir pašnekesiai. Vėliau pats Jonas Brazauskas savo ir žmonos vardu padėkojo visiem atsilankiusiem jo pagerbti ir pažadėjo toliau dirbti lietuvių labui. Taip pat padėkojo visiem Petram ir Povilam, atsisakiusiem asmeninių pobūvių jų šventėj, o dalyvavusiem šiame pagerbime.

K. Dal.

Hartfordo burmistras George Athanson birželio įvykių minėjimo proga pasirašo proklamaciją. Už jo LB delegacija. Iš k.: Albina Belezarienė, Hartfordo LB apylinkės pirm. Stepas Zabulis ir Vita Šiogerytė.

Pulk. E. Čiurlys

pamokslą. Per mišias giedojo muz. J. Petkaitis.

Iš čia velionis buvo nulydėtas į Šv. Benedikto kapines Bloomfielde. Klebonas sukalbėjo gedulingas maldas ir su visais sugiedojo "Angelas Dievo". Nuėmęs nuo karsto Lietuvos vėliavą, Antanas Mockus ramovėnų vardu atidavė ją velionies žmonai Stasei Čiurlienei. Karsto nešėjais buvo K. Tijiūnėlis, A. Mockus, V. Nenortas, A. Kuprevičius, P. Kriščiokaitis ir V. Raškevičius.

Šermyse ir laidotuvėse dalyvavo Lietuvos gen. konsulas A. Simutis su žmona, brolio prof. J. Čiurlio žmona su dukterim E. Čiurlyte-Barnet; iš Kanados buvo atvykęs velionies žmonos brolis I. Girdzevičius ir sesuo J. Gasparienė su sūnum Rimu.

Po laidotuvių dukters Birutės ir žento Stepono Zabulų namuose, East Hartforde, Conn., buvo surengti pusryčiai.

A. a. plk. Ernestas Čiurlys buvo gimęs Jutkonų kaime, Kupiškio valsč., Panevėžio apskrityje. Pirmuosius ir vidurinius mokslus išėjo Lietuvoj, o karo mokyklą baigė Rusijoj. Tarnavęs kariuomenėj. Rusijoj kilus revoliucijai, kovojo baltagvardiečių armijoj prieš bolševikus. Paskui buvo suimtas ir pasodintas į kalėjimą. Susirgęs šiltine, vos gyvas išėjo iš kalėjimo. Tik 1921 galėjo grįžti į Lietuvą. Grįžo leitenanto laipsniu ir įstojo savanorių į Lietuvos kariuomenę, auto rinktinę, kuriai visą laiką ir vadovavo.

1941 gegužės 14 vedė Stasę Girdzevičiūtę. Moterystės sakramentą palaimino Girkalnio parapijos klebonas.

Antrą kartą Lietuvą okupavus bolševikam, pasitraukė į Vokietiją. Atvykęs į JAV, apsigyveno Brooklyne, N. Y. Ten išgyveno 21 metus. Paskui persikėlė į New Britainą, Conn., ir

čia savo namuose išgyveno septynerius metus. Priklausė prie Šv. Andriejaus lietuvių parapijos New Britaine ir Šv. Trejybės lietuvių parapijos Hartforde.

Velionis paliko žmoną Stasę Čiurlienę, sūnų Kęstutį, gyvenantį Flushinge, L.I., dukterį Birutę, žentą Steponą, sūnaitį Romualdą ir dukraitę Ramutę Zabulius, gyvenančius East Hartforde, Conn. Lietuvoj paliko seserį Alvyrą.

Tėvynės Garsų gegužinė

Tėvynės Garsų lietuvių radijo valanda birželio 30 Lietuvių Parke, East Hartforde, Conn., surengė puikią gegužinę.

Suvažiavo daug žmonių. Mielos ir darbščios šeimininkės stengėsi svečius vaišinti skaniais lietuviškais valgiais. Buvo ir kuo atsigaivinti.

Sokiam grojo puikus Tery-Martino orkestras. Davė ir lietuviškų melodijų bei šokių.

Buvo ir didesnių bei mažesnių laimėjimų, o dovanas aukojų gegužinės lankytojai, kuriems per lietuvių valandą kitą sekmadienį valandos vedėjas davė gražių dainų bei muzikos.

Jonas Bernotas

Baltimorės žinios

Seselės Kazimierietės, ilgus metus auklėjančios Baltimorės lietuvių vaikus, vasaros metu atostogauja ar mokosi įvairiuose Baltimorės universitetuose.

Prel. L. Mendelis, populiarus Šv. Alfonso parapijos klebonas, iš atostogų grįš rugpiūčio 3. Prelatas aplankė Airiją, Liurdą, lietuvių kolegiją Romoj ir Pietų Afriką. Tikimės, kad savo kelionės įspūdziais pasidalins ir su parapičiais bei novenų maldininkais.

Kun. A. Dranginis, klebono išvykos metu tvarkęs visus klebonijos reikalus, atostogas pradės rugpiūčio 4. Kunigas aplankys brolį Pennsylvanijoj ir savo draugus kitose Amerikos valstijose. Linkim kun. Antanui gero poilsio ir malonių atostogų.

LB Baltimorės apylinkės metinė gegužinė-piknikas įvyks rugpiūčio 11, sekmadienį, Conrad Ruth Villa parke. Pradžia 1 val. popiet, baigsis 6 val. vak. Šokiam gros geras orkestras. Šeiminkės svečius pavaišins skaniais valgiais. Rengimo komitetas ragina visus gausiai dalyvauti.

Šv. Alfonso suaugusių klubas, kiekvieną mėnesį turįs kokį parengimą, rugpiūčio 17 rengia populiarią "krebsų" šventę Viktoro ir Albertos Šalkauskų namuose ir laukuose. Pradžia 5 val. Kurie planuoja šioj šventėj dalyvauti, prašomi Šalkauskam paskambinti iki rugpiūčio 6.

Jonas Obelinis

IŠ VISUR

— "Aidas", Hamiltono mergaičių choras, iš Kanados atvyksta į Londoną rugpiūčio 17 ir Commonwealth instituto erdvioj salėj duos lietuviškų dainų koncertą.

— Prof. Vytautas Marijošius kalbės ateitininkų sendraugių stovykloj Kennebunkporte tema — Lietuvių muzikos perspektyvos. Stovyklą vyks rugpiūčio 18-25. Registruotis adresu: Rev. Superior, Franciscan Monastery, Kennebunkport, Maine 04046.

— Lituanistai Stasys Barzdukas ir Juozas Masilionis praves lietuvių kalbos pasitobulinimo kursų mokytojų ir jaunimo studijų savaitę rugpiūčio 11-18 Dainavoj.

— Ingrida Bublienė, Clevelando Vysk. M. Valančiaus liuanistinės mokyklos mokytoja, turinti daug gabumų meno srityje ir energijos lietuviškuose darbuose, mokytojų ir jaunimo studijų savaitę rugpiūčio 11-18 Dainavoj vadovaus vakarinėm programom.

— Aušra Zerr, veikli JAV LB Krašto valdybos visuomeninių reikalų vicepirmininkė ir informacijos tarnybos direktorė, mokytojų ir jaunimo studijų savaitę Dainavoj kalbės apie liuanistinių mokyklų mokinių dalyvavimą Lietuvos laisvinimo darbuose.

— Juozas Plačas, ilgametis Dariaus-Girėno liuanistinės mokyklos vedėjas, dviejų vadovėlių ir pratimų autorius, mokytojų ir jaunimo studijų savaitę rugpiūčio 11-18 kalbės apie kūrybinius diktantus ir jų reikšmę kalbai išmokti.

— Prof. dr. Vytautas Gaigalas, paskutiniu metu dėstęs prancūzų kalbą ir literatūrą Urbana, Ill., universitete, mirė liepos 15. Velionis buvo gimęs 1921 kovo 26 Raštų km., Kartenos valsč. Kretingos apskr. Gimnaziją baigė Kretingoj, studijavo Belgijoj ir Amerikoje. Dėstė Arkansas, Ohio ir Illinois universitetuose.

— Joana Markevičiūtė laimėjo Wisconsin valstijos "Alice Dairyland", taip vadinamos pieno karalaitės titulą. Karūnacijos iškilmės buvo perduotos per televiziją ir laimėjusi lietuvaite pakalbėjo ir lietuviškai. Wisconsin "Farmers Union News" laikraštis, kurio redakcijoj dirba Alfredas Nemažytas įsidėjo nuotrauką į pirmą puslapį. Joana yra baigusi Wisconsin universitetą Madisone.

— Trečiasis teatro festivalis projektuojamas suruošti š. m. lapkričio 27 — gruodžio 1 Chicagoj. Jis bus skiriamas 30 metų tremties sukačiai atžymėti. Festivalį suruošti pakviesias rašyt. Anatolijus Kairys. Parengiamieji darbai atlikti iš buv. Kultūros fondo izdo paskirta 1000 dolerių.

— Poetas ir advokatas Nadas Rastenis, Baltimore, Md., vėl išleido naują knygutę — "From Handmade Plow — to Laurel Wreath". Tai autoriaus biografinių žinių duomenys bei kai kurių jo kūrinių ištraukos ir vertimai į anglų kalbą. Ilgesnis kūriny — "War's Curse" poema, kuri 1966 vasario 16 kongresmano Edward A. Garmatz dėka buvo įtraukta į JAV "Congressional Record".

— Kanados lietuvių katalikų Kunigų Vienybės suvažiavimas įvyks rugsėjo 10 Hamiltono lietuvių parapijos patalpose.

— Nauji Darbininko skaitytojai: A. Antanaitis, Chicago, Ill., A. Belazaras, So. Windsor, Conn., M. Matusaitis, Brooklyn, N. Y. Užsakę kitiem: K. Brazauskas, Jamaica, N. Y. — S. Vaitkevičiui, Šveicarija, L. Baltušaitienė, Chicago, Ill. — P. Baltrušaičiui, Carswell AFB, Tex. Sveikinam naujus skaitytojus ir dėkojam užsakytojam. Darbininko prenumerata naujiem skaitytojams pirmiem metam tik 8 dol. Atnaujinant prenumeratą visiem 10 dol. metam.

WATERBURY, CONN. Pagerbtas

Jonas Brazauskas

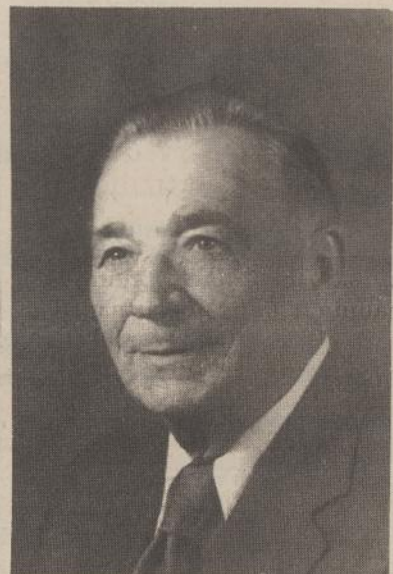
Holiday Seasons restorane birželio 29 susirinko Waterburio ir apylinkės lietuvių visuomenės atstovų bei draugų didelis būrys pagerbti Jono Brazausko, sulaukusio 70 metų amžiaus.

Jonas Brazauskas, Lietuvoj baigęs žemės ūkio akademijos miškų skyrių, buvo žinomas kaip miškų urėdas, miškininkystės mokyklų lektorius, pavyzdinčiai atsidavęs miškų tarnybai. Bolševikam grįžtant į Lietuvą, 1944 pasitraukė į vakarus, vėliau emigravo į Ameriką ir apsigyveno Waterbury.

Stebėdamas darniai augančius medžius, Jonas išugdė savyje solidarumą, toleranciją, paslaugumą ir pagarbą kitiem. Todėl jį gerbia visi, nežiūrint jų skirtingų pasaulėžiūrų bei įsitikinimų. Jis pats tvirtai laikosi savo krikščioniškų bei tautiškų principų.

Atvykęs į Waterburį, tuoj įsijungė į parapijos chorą, kvartetą, vaidintojų grupę. Jau 25 metai tebėra choro dalyvis ir nepamainomas solistas bažnyčioj. Vėliau jis tapo ir Balfo skyriaus pirmininku. Jau 17 metų vykdo drabužių ir pinigų rinkliavas, skelbdamas vėjus, tam reikalui organizuodamas pobūvius, o leidus klebonui, parenka aukų ir prie bažnyčios durų. Įsisteigus Lietuvių Fondui, mieliai įsipareigojo būti Fondo įgaliojinių ir Waterbury Fondui surinkto dvigubai daugiau negu nustatyta norma. Jo pasiekti rezultatai gerai žinomi centrinių įstaigų darbuotojam.

Pagerbtųjų pobūvių, į kurį su-

Jonas Brazauskas

sirinko arti šimtinės asmenų, pradėjo M. Kleinaitis, pasveikino jubiliatą, trumpai pakalbėjo apie jo darbuotę ir padėkojo visiem atsilankiusiem. Klebonas kun. J. Vilčiauskas sukalbėjo maldą ir padėkojo Jonui už prisidėjimą prie parapijos darbuotės. M. Kleinaitis paprašė visus pakelti šampano taures ir sugiedoti Ilgiausių metų. Po to dr. P. Vileišis draugų vardu pasveikino jubiliatą, pasidžiaugdamas tokia daugybe jo draugų. Vėliau M. Gureckas, jubilato mokslo draugas, irgi buvęs miškų urėdas, kalbėjo apie jo darbuotę nepriklausomoj Lietuvoj. Prof. A. Aleksis sveikindamas dėkojo Jonui už dalyvavimą chore ir kvartetė, tam paaukojant daug laiko, kurį jam parūpino žmona Albina, atlikdama visus namų ruošos darbus. Profesorius linkėjo jam būti jaunam, dainuotui ir giedoti. O giedoti jis nesipuikuoja. Dažnai gieda bažnyčioj per vestuves ir ne vieną su giesme yra palydėjęs į amžinybę.

Putnamo, Conn., liepos 21 Lietuvių susitarimo šventės svečių grupė. Iš k.: A. Matekūnienė, M.O. Kavaliūnienė, dr. A. Kučas, E. Masaitienė, ses. M. Felicija, dr. S. Bačkis, O. Bačkienė (Washington, D.C.), prel. A. Bačkis (Vatikanas), O. Gradinskienė (Chicago).

Darbininkui paremti aukojo

Darbininko skaitytojai, prisijusdami savo prenumeratą, kartu pridėda auką už kalendorių ar šiaip spaudai paremti:

Po 10 dol. — E. Ciočys, Providence, R.I., A. Balsys, Kensington, Md.

Po 7 dol. — I. Paukštys, Elizabeth, N.J., dr. St. Petrauskas, Hillside, N.J., A. Reventas, Owego, N.Y., M. Yucis, Baltimore, Md.

Po 5 dol. — V. Saldaitis, Brooklyn, N.Y., A. Gylys, Olympia, Wash., S. Jucas, Hot Springs, Ark., J. Žaliaduonis, New York, N.Y., A. Zavadskas, New London, Conn., M. Mikolaitis, Cherry Hill, N.J., S. Šlepetienė, Bricktown, N.J., V. Goldbergas, Sault Ste Marie, Ontario, Canada.

Po 4 dol. — V. Plečkaitis, New Britain, Conn., J. Karys, Bridgeport, Conn., A. Kopavdienė, Cambridge, Mass.

Po 3 dol. — A. Staniulienė, Dearborn Hts, Mich., dr. A. Laucis, Mt. Olive, Ill., A. Mantautas, Brockton, Mass., J. Waitelis, E. Monticello, N.Y.

Po 2.50 dol. — L. Alssen, Bowling Green, Ohio.

Po 2 dol. — dr. R. Raladaitis, J. Liogys, V. Savukynas, Woodhaven, N.Y., A. Gledraitis, A. Kaliūnas, O. Šarkauskas, Worcester, Mass., A. Gerbut, Newington, Conn., P. Vindasius, Racine, Wisc., E. Skobeika, Richmond Hill, N.Y., V. Mackevičius, Omaha, Neb., G. Alinskas, Clifton, N.J., M. Yudell, Palm Beach, Fla., A. Lingis, Detroit, Mich., A. Kzenius, Taylor, Mich., E. Sakas, Hamilton, Ont. Canada, M. Eizerytė, Montreal, Que., Canada, L. Balaisis, La Salle, Que., Canada, K. Klumbies, Hamburg, W. Germany.

Po 1 dol. — A. Jankauskas, S. Ruokis — Ozone Park, N.Y., M. Pobrinkis, Rochester, N.Y., B. Kubilius, New Britain, Conn., dr. A. Šmulkštys, New York, N.Y., J. Bakšys, Boston, Mass., A. Axtin, Lawrence, Mass., T. Gedvilas, Worcester, Mass.

Visiems aukotojams nuoširdžiai dėkoja Darbininko administracija.

**TO PLACE
YOUR AD
CANCEL OR CHANGE
TEL.: 827-1351**

History of Lithuania. Tai anglų kalba prel. dr. J. B. Končiaus parašyta lietuvių tautos istorija. Kaina 2 dol. Gaunama Darbininko administracijoje.

Jersey home sales
ALUMINUM & STEEL SIDING, ROOFING KITCHEN & BATHROOM REMODELING, BANK FINANCING, ALL WORK GUARANTEED,
38-06 BROADWAY, FAIRLAWN, N.J.
PHONE: 201 796-8200

PROFESSIONAL ROOFING FLAT AND SHINGLE ROOF, REPAIR, ASBESTOS, LEADERS AND GUTTERS, ETC. FREE ESTIMATES. ALSO: OUR WORK IS GUARANTEED.
CALL 201 888-6852

WEST VACUUM SYSTEMS
Garage Doors and Intercombs & Security Systems
P. O. Box 147
Bloomfield N. J.
Call 201 743-4215

LUBY & SONS MOVERS
434 EMPIRE BLVD.
GET THE JOB DONE
MOVING AND PACKING
WITH CARE
DAYS 212 773-9504 NITES PR 4-5157

BERKSHIRES
1 ACRE RECREATIONAL RESORT PARCELS
YEAR ROUND LIVING OR VACATION AREA
WITH MULTIPLE RECREATIONAL ACTIVITIES
CALL PAUL DRAKE — 617-426-3900 ALL WEEK
FOR APPOINTMENT OR WRITE BERKSHIRES,
11 LEE ST., STONEHAM, MASS. 02180

RESTAURANT — BAR — HOTEL
In historic small upstate town
Gross \$163,000
Asking \$145,000
Cash Required \$95,000
Call Owner 518 295-7175

EZELL WITHERSPOON
REFRIGERATION & AIR CONDITIONING
FOR COMMERCIAL & INDUSTRIAL
AND HOMES
QUALITY WORKMANSHIP
CALL 931-2211

COMPLETE 24 hr. care & supervision for elderly. Home like atmosphere, recreational facilities, excellent food. 5 homes to select from in Suffolk area. Licensed by N.Y. State. 516 661-7097

Skaityk ir platink Darbininką!

**THOMAS & BAUMAN
ASSOCIATES**
Tax Sheltered Annuity
Specialists
One Route 46 Totowa, N.J.
Call 201 256-8821

**ALL TYPES BROKEN & LOOSE
FURNITURE REPAIRED IN YOUR
HOME
CALL DOCTOR FURNITURE
CALL 222-8569**

Skelbkites Darbininkel! Skambinkite 827-1351.

INSTANT VACATION HOME

WITH
LOT-WATER-ELECTRIC-SEWERAGE

**UNDER
\$16,000**

**A COMPLETE LINE
OF MOBILE HOMES
TO CHOOSE FROM**

**REFLECTION
LAKES**

BOX 88

EQUINUNK PA. 18417

TEL. 717-224-4136

OCEAN MOTEL

580 Winnacunnet Rd. at Ocean Blvd.
HAMPTON BEACH, N.H.

• 20 MODERN UNITS • TV

• 50' POOL • HEATED

• CARPETING • PARKING

AT YOUR DOOR

Near Churches, Restaurants,

and Theatres.

Beach Across the Street

For Reservations

Tel.: 1-(603)-926-8951

Bill & Phyllis Grammatic

BICYCLE DEALERSHIP

Join in the booming bicycle business with a company in the bike industry for 70 years. Dealership offers: National advertising; the No. (Consumer Guide) rated bikes in their price range; extensive inventory of new bikes, parts accessories, tools; expert maintenance and service shop training; year-round sales promotion and local advertising programs on a co-operative basis geared for your exclusive territory; location studies and lease negotiations; an experienced company staff for dealer development, location set-up and on-going management assistance investment approx. \$15,000-20,000. For further information call Mr. Goldsmith (312) 593-8530, or write Citation Cycle Co., 201 Scott St., Elk Grove Village, Ill. 60007.

**ALL TYPES BROKEN & LOOSE
FURNITURE**

**REPAIRED IN YOUR HOME
CALL**

DOCTOR FURNITURE

CALL 222-8569

OWN YOUR OWN CAMPSITE!

Enjoy Fresh, Clean Air and Healthy
Outdoor Family Fun! Sites from
\$1800 to \$4,000
Easy Terms Available
830 Acres of Fun

OUR OWN PRIVATE LAKE IN THE POCONOS. CENTRAL SEWAGE, WATER AND ELECTRICITY ON EACH CAMPSITE. DUMPING STATIONS BOTH HEAVILY WOODED AND OPEN SITES AVAILABLE. TOTALLY PLANNED FOR FAMILY RECREATION. SUMMER FUN INCLUDES: SWIMMING FISHING, BOATING, HUNTING. WINTER FUN INCLUDES NEARBY SKIING, SNOWMOBILING, ICE SKATING

**2 HOURS FROM N.Y.C. AT
REFLECTION LAKES**

Box 88

EQUINUNK, PENNA. 18417 (717) 224-4136
Take best route to Route 87 (thruway) — North on Route 87 to Exit 16 — then Route 17 to Monticello (Exit 104) for Route 17-B West to Callicoon, N.Y. — Cross Delaware River Bridge in Callicoon to Route 191, turn RIGHT on Route 191, 2 miles to REFLECTION LAKES.

ATOSTOGOS MAINE PAS PRANCIŠKONUS

Gražiai ir labai pigiai pailsėsite garsiajame atostogų krašte — Maino valstybėje pas pranciškonus prie Atlanto vandenyno Kennebunkporte.

Kambarius rezervuoti:

**Franciscan Monastery,
Kennebunkport, Maine 04046**
Tel. (207) 967-2011

**CHAIN LINK
FENCES
REPAIR OUR SPECIALTY
DEB—TAN**
Call 212 352-8189

**EXTERMINATORS
A—A KELLY**
End Roaches, Ants, Mice
2 Year Guarantee
24 Hour Service, Open Sunday
914-375-0666

**WHEN IN STONE HARBOR IT'S
MIKES BIKE RENTAL**
ALL NEW BIKES, STROLLERS, WHEELCHAIRS
HOURLY, DAILY, WEEKLY 272 96th STREET,
STONE HARBOR, N.J. PHONE: 609 368-1439
OPEN 7 DAYS A WEEK — 7 A.M. to 8 P.M.

**LARRY'S AUTO BODY
COLLISION SERVICE**
FOREIGN & DOMESTIC CARS,
INSURANCE ESTIMATES,
14 WEST BROAD ST.
BERGENFIELD, N.J.
CALL 201 384-6870

WEST MOUNTAIN INN
ARLINGTON, VERMONT 802 375-6560
RELAX ON A 150 ACRE ESTATE, ENJOY A SUPERB NEW ENGLAND MEAL IN OUR NORMAN ROCKWELL DINING ROOM. HORSEBACK RIDING, TROUT FISHING, PUTTING GREEN, HORSE SHOES, SWIMMING, ETC. GOLF & TENNIS NEARBY. COMFORTABLE ROOMS. FAMILIES WELCOME! RESERVE NOW FOR WINTER CROSS COUNTRY SKI TRIPS

GEORGE CORNER
Choice Meats and Poultry
Freezer Orders Prepared
251 Elm Street
Elmwood Park, N. J.
Call 201 797-5366

C.T. EXTERMINATING
for
Commercial & Industrial & Homes
187-28 Linden Blvd., St. Albans, N.Y.
Call 212 525-4538

Elderly Persons Board WAYSIDE RESIDENCE

2 miles from Asbury Park
New Buildings — All Meals
"Private Bath in each room"
Laundry and Care
Rates — \$53.00 per week
For Information Phone:
MRS. JENSEN
(201) 493-3096

A Fortune Cookie's Throw from the AMEX

Joyce's

MACAO

"The Cantonese Specialties are
Marvelous" says Cue

Luncheon Cocktails Dinner
44 TRINITY PLACE, N.Y.C.
RES. 425-3810

OPEN DAILY EXCEPT SUNDAY
FROM 11:30 A.M. UNTIL 9:30 P.M.

**DEXTER PARK
PHARMACY**
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

RANGER CHALET IN WHITE MOUNTAIN VALLEY SLEEPS 7, 2 DBL AND 3 TWIN BEDS. THREE BEDROOMS 21x28 FAMILY ROOM FIRE-PLACE. TV WALL TO WALL CARPET. TWO SUNDECKS FULLY EQUIPPED KITCHEN WITH DISHWASHER CARPORT LINEN AND ALL MOTEL SERVICES, INCLUDING USE OF 90' POOL SHUFFLEBOARDS. THIRTY ACRES, RIVER \$44.00 PER DAY, 285 WEEK. WRITE OR PHONE (603) 374-2322 FOR RESERVATION OR INFORMATION ABOUT OTHER ACCOMMODATIONS
SKY VALLEY MOTEL & LODGES
BARTLETT, N.H. 03812

FISH MOUNTING AND BIG GAME FISH MOUNING. DON'T SHIP YOUR TROPHY OUT OF STATE, EXPERT MOUNTING DONE ON PREMISES. Charge cards.
ISLAND MARINE TAXIDERMY
207 ROUTE 109 WEST BABYLON, L. I.
516 587-5002

**ROAD RUNNER DELIVERY
SERVICE**
214 Gates Ave. Little Ferry, N.J.
Package Delivery for N. J. and N.Y.
Area Also Flat Delivery
Call 201 641-3140
Mr. Al Dougard

**GREEN HOLLY
CAMPGROUND**
2 Mi. N of Cape May Court House, N.J.
Enjoy wooded forest campsites only minutes away from Wildwood Ocean Beaches. Swimming and splash pools. Recreation Hall. Full Hookups —
Playground
Box 193, Goshen, N.J. 08218 Ph: (609) 465-9602

THUNDERBIRD INN
23rd. Ave at Surf
North Wildwood New Jersey
A Family Place
Phone: 609 522-6901

MODERN FURNITURE
Re Builder and Re Upholster
We go to your home
Estimates Cheerfully given
358 South Maple Ave.
Glen Rock, N.J.
Call 201 445-2411
Mr. James Waddy

Land Bargains
Sullivan County, N. Y.
2 Acres \$2,250 — \$1000 down Balance 3 yrs.
20 Acres — \$850 per. On Main Rd. with Stream 36 Acres \$540 per Acre 800' Frontage
MASON REALTY
122 Bway Monticello, N. Y. (914) 794-2040

CEMENT WORK ALL TYPES
Free Estimates
(212) 441-6024

MANNY SILVIA
PAINTING & DECORATING
INSIDE AND OUTSIDE RESIDENTIAL
SPECIALISTS 1369 OAKLAND AVE. UNION, N.J.
CALL 201 964-1569

JOHN BUCKNER TOWING
180-19 Linden Blvd.
St. Albans, Queens, N.Y.
Junk Cars Wanted We Pay Top Dollars
CALL 212 528-1900

SPRUCE 181 S. New York Ave.
ATLANTIC CITY
SPECIAL FAMILY RATE
SUN. to FRI. A.M. \$19
Children Sharing
Room 1/2 Price
per pers. 2 in rm. Weekends Higher
Community Kitchen • Apt. • Efficient • Elevator • Spacious Porches
Few steps to Beach & Boardwalk • FREE PARKING.
Write or call 609-344-6448

NEW YORK — Lietuvos atsiminimų valanda, šeštad. 4-5 val.
WEVD 1330 AM ir 97.9 FM. Music of Lithuania, pirmad. 8:05-9:00 val. vak. WSOU-FM 89.5 anglų kalba. Dr. J. J. Stukas, 1467 Force Dr., Mountainside, N.J. 07092. Tel. (201) 232-5565.

NEW YORK — Laisvės Žiburys, sekm. 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM.
R. Kezys, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379. Tel. (212) TW 4-1288.

BOSTON, MASS. — WLYN 1360 ir FM 101.7 sekmad. 1-1:30. S. Minikus, 502 E. Broadway, So. Boston, Mass. 02127. Tel. 268-0489.

BOSTON, WORCESTER, BROCKTON, MASS. — WHIL 1430 ir FM 107.9, sekmad. 11-12 val. P. Viščinis, 173 Arthur St., Brockton, Mass. 02402. Tel. JU 6-7209.

LITAS

INVESTAVIMAS — TAUPYMAS
PASKOLOS — KELIONĖS
ŪKINIAI PATARIMAI
DOKUMENTŲ PARUOŠIMAI
TAKSŲ PILDYMAS
NUOSAVYBIŲ PIRKIMAS IR PARDAVIMAS
APDRAUDOS

Litas Investing Co. Inc.

86-01 114th St., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA V. VEBELIŪNAS

(212) 441-6947

Litas Travel Service,

87-18 Lefferts Blv., Richmond Hill, N. Y. 11418

VADOVAUJA NOME DA ALEKSANDRAVICIUS

(212) 846-1650

ENJOY A GREEK NITE...

Every night in the week
Continuous Greek Dancing, Music & Songs.
FROM MOTHER KRITIKOS KITCHEN

Complete Moussaka
Dinner \$5 | Steak Dinner \$6 | Souvlaki Dinner \$6 | Dinner Filet of Sole \$5

All Dinners include: Greek Salad, Coffee, Dessert
with a glass of beer or wine for each person.
Every party of eight has choice of a bottle of champagne.

Stani 29-21 23rd Ave. Astoria, N.Y.
Restaurant • Resv. 728-9782

Highpoint Inn Chicopee

"The place for every season"

Heartland New England in historic Pioneer Valley near the scenic Mohawk Trail, Berkshire, White & Green Mts.

200 Air-conditioned rooms with color TV. Restaurant, Dining Room & Cocktail Lounge. Enclosed Olympic pool with Tropical Garden, Health Clubs, Entertainment, Putting Green, Sauna & Steam-baths, Championship Golf Course nearby — greens fee \$3.00 — Sat. & Sun. \$4.00.

VACATION FACILITIES AT FAMILY & GROUP RATES

HIGHPOINT MOTOR INN Dept. 100

Exit 5, Mass. Turnpike, Chicopee, Mass. Phone: 413-592-7722

Kur, kada ir kaip stovyklaus

Atlanto rajono skautai?

Iš 10 vietovių Atlanto Rajono skautės — skautai solidariai suvažiuoja rugpjūčio pabaigoje smagiai lietuviškai skautiškai pabendrauti atviroje gamtoje Lake of Isles Scouts Reservation — Apache", N. Stonington, Conn. stovyklavietėje.

Ši plati, šimtais akrų matuojama, prie ilgo, įdomiai iškarpyto, dideliais miškais apsupto ežero patogiai stovyklavietė su visais stovykliniais įrengimais yra prie Norwich, Conn. į pietus vidukelyje tarp greitkelių Conn. T-pke No. 52 ir 95, prie kelio No. 2.

Stovykla prasideda rugpjūčio 24 d. (šeštadienį) ir užbaigia rugsėjo 2 d. (pirmadienį).

Stovykliniam skaučių gyvenimui vadovaus iš seno visiems pažįstama sumani vadovė iš Washington, D.C., ps. Regina Petrutienė, pritelkusi būrį sumanių AR vadovių talkon, o skautams — ilgametis ne tik

lietuvių, bet ir amerikiečių skautų instruktorius bostoniškis vjs. Mykolas Manomaitis. Instruktoriai iš įvairių AR vietovių.

Stovyklos komendantas — visos stovyklos tvarkos vadovas populiarus AR skautininkas ps. Algis Valančiūnas.

Jau paruošta kiekvienai dienai įdomi ir įvairi patyrimo skautiškų pramogų programa lietuviškai pabendrauti ir skautiškai atsigalvinti.

Kaip patekti į šį įdomų lietuvišką skautišką sąskrydį?

Registruokitės tuoj pat vietos vadovus ar pas stovyklos išdėtininką s. Algį Glodą, 15 Ayrshire Road, Worcester, Mass. 01604, įmokėdami registracijos mokestį 10 dol.

Visas 9 dienų stovyklavimo mokestis, įskaitant ir registracijos mokestį — 50 dol. Stovyklaujant iš vienos šeimos keletams yra nuolaida.

Lietuviški žiedai, Alka, vienuolynas

N.P. Marijos seselių vienuolyno sodyboje, Putnam, Conn., liepos 21 įvyko lietuvių susitikimo šventė. Kaip kasmet, taip ir šiemet privažiavo labai daug žmonių iš "visos Amerikos".

Stovykla pasivadino legendiniu lietuvių kunigaikščio vardu — Šventaragis.

Taigi, visas Atlanto Rajono skautišką jaunimą su vadovais mieliai laukiamas "Šventaragio" stovykloje.

"Šventos ugnelės žarijas, Senolių pasakų gijas Ir praeities vėjelį švelnų Atneški mum tarp savo delynų..."

Visa didelė ir graži vienuolyno sodyba užėmė kaip darbščijų būčių avilys.

Neringoj, kuri yra Vermonto valstijoje, stovyklaujančios mergaitės buvo atvežtos į šią lietuvių susitikimo šventę ir čia atliko programą. Mergaičių buvo, tur būt, apie šimtą. Jos šoko tautinius šokius ir inscenizavo vaizdelį "Vilniaus įkūrimas". Inscenizuodamos tą gražų vaizdelį, mergaitės šoko, dainavo ir skambino kanklėmis. Visa tai tik per dvi savaites jos išmoko stovykloje. Clevelando Grandinės dalyvės, ten stovyklavusios, labai daug prisidėjo prie mergaičių paruošimo šiai programai. Tikėkim, kad mergaitės, tie puikūs lietuviški žiedai, ir ateity gražiai žydės ir džiugins žiūrovus bei skiepys gimtosios šalies meilę.

Teko ir šiemet aplankyti Alkos muziejų, kur triūsia jo įkūrėjas ir eksponatų rinkėjas šviesus prelatas Pranciškus Juras.

Kiek čia sukaupia lietuviško rašto istorijos, knygų, laikraščių, susirinkimų protokolų, įvairių parengimų, programų, drožinių, audinių, paveikslų ir kita! Seniau ta medžiaga buvo palaida. Dabar jau ji yra sudėta į lentynas ir baigiama aptvarkyti. Šis muziejus yra perduotas Liet. Kat. Mokslo Akademijai, ir ji juo rūpinsis.

Putnamo seselių sodyba dar ilgai turės būti vienu iš lietuviškių centrų, kur rinksis lietuviai. Čia yra jų įkurti senelių namai. Be to, seselės turi ir kitų gyventojų — buvusiuose mergaičių bendrabučio patalpose.

Lietuvių susitikimo šventė visada palieka gražius prisiminimus.

P. Žičkus

Inž. Albinas ir Genė Šatraičiai iš Detroito svečiavosi ir atostogavo pas Antaną ir Anicetą Januškus Miltonė. Jie maudėsi šiltame Atlanto vandeny Cape Code, apžiūrėjo Bostoną ir net dalyvavo lietuvių susitikimo šventėje Putname, Conn. Iš ten grįžo atgal į Detroitą.

Sol. Benediktas Povilavičius gavo žinią iš pavergtos Lietuvos, kad jo sesuo Genė staiga mirė. Benediktas Povilavičius, kuris dabar gyvena Arlingtone, Mass., užprašė mišias Šv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje So. Bostone; jas liepos 23 auokojo kun. Janiūnas.

Dr. Eduardas Jansonas susituko su dantų gydytoja Irena Kubiliūnaite Baškiene. Jie abu buvo našliai.

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK

Inkorporuotas 1863

460 West Broadway, South Boston Massachusetts

"Kur tūkstančiai taupo milijonus"

ALFRED W. ARCHIBALD, President

Šio banko direktorių taryboje yra adv. Jonas J. Grigalus. Reikale su patarnautojais galima susikalbėti ir lietuviškai • Turtas—Assets virš \$213,000,000.

CURRENT DIVIDEND RATES

- Regular a/c — 5 1/4 %
- 1 year Term Deposit — 5 1/4 %
- Special Notice a/c — 5 1/2 %
- 2 year Term Deposit — 6 %

— All Accounts Compounded Daily —

NIDA MOTEL

PRIE PAT ATLANTO PAKRAŠČIO

Išnuomojami atskiri kambariai — galima naudotis visais virtuvės patogumais. Savaitgaliui, savaitei ar visam sezonui už prielaimą kainą. Kambariuose įrengti vėsintuvai su televizija. Kreiptis: A.Barkauskas, 101 Ocean Ave., Bradley Beach, N.J. 07720 Tel. (201) 776-8445.

LMKF New Yorko klubo narei

BANIUTEI MAČIŪNIENEI,

jos mylimai motinai mirus, šeimai ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

LMKF New Yorko klubas

Pulkininkui

Ernestui Čiurlui

mirus, jo žmonai mieliai Stasei Čiurlienei, dukrai Birutei

Zabulienei su šeima, sūnui Kęstučiui ir artimiesiems

reiškia gilią užuojautą.

Elena Purelienė
Ona Liorentienė

GEDIMINUI ALINSKUI

mirus, žmonai Liucijai Alinskienei, sūnui Algiiui ir šeimai nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

Vinco Kudirkos mokyklos tėvų komitetas,
mokytojai ir mokiniai

Mielai Liucijai Alinskienei, sūnui bei artimiesiems,
A.A.

GEDIMINUI ALINSKUI

staigiai mirus, skausmo valandoje nuoširdžią užuojautą reiškia ir kartu liūdi

New Jersey LMKF skyrius

A.A.
MONIKAI GRIGAITIENEI

mirus, nuoširdžią užuojautą reiškia jos dukroms Baniutei Mačiūnienei ir Aldonai Endziulaitienei (Lietuvoje) bei sūnams Kęstučiui ir Algirdui su jų šeimomis. Taip pat visiems jos vaikaičiams su šeimomis, žentams — Visvaldui Mačiūnui, Bernardui Žukauskui ir visiems giminėms.

Vyliaudai

MONIKA GRIGAITIENĖ —
GRIGALIŪNIENĖ,

sulaukusi 98 m. amžiaus, mirė liepos 23. Po pamaldų Apreiškimo parapijos bažnyčioje palaidota liepos 27 Cypress Hills kapinėse. Nuliūdime paliko dukterį Baniutę Maciūniene, dukterį Aldoną, du sūnus — Kęstutį ir Algirdą, 11 anūkių ir 23 proanūkus.

Kviečiame praleisti savo atostogas Pietinės New Jersey Atlanto pakraščio gražiame kurorte

OCEAN CITY

mūsų vasarnamyje. Kambariai su tekančiais vandenimis kainuoja tarp 50 dol. ir 70 dol. savaitei dviem asmenims. Šeimyniška nuotaka, švarus ir rūpestingas patarnavimas. Atidari iki rugsėjo pabaigos

Jonas Jasinskas
Hotel Croft Hall, 601 Atlantic Ave.,
Ocean City, N. J. 08226

Telefonai: 399-9871, privatus 399-1221
Area Code 609

ŠACHMATAI

Veda Kazys Merkis

— Bobby Fischer, protestuodamas prieš FIDE's paskelbtą pasaulio pirmenybių reglamentą, atsisakė pasaulio čempiono titulo. FIDE (tarpt. šachmatų federacija) paprašė Fischerį geriau susipažinti su pirmenybių reglamentu, duodama jam kelis mėnesius laiko apsigalvoti dėl padaryto sprendimo. Jei Fischeris nepakeistų savo nusistatymo, atrodytų, kad pasaulio pretendentų mačas tarp sovietų didmeistrių A. Karpovo ir Korėnojaus taptų dvikova dėl pasaulio titulo.

— Amerikiečiai tretį. Šachmatų olimpiados varžybos užbaigtos šitaip: 1. Sov. S-ga 46, 2. Jugoslavija 37.5, 3-4 JAV ir Bulgarija po 36.5; toliau: Vengrija 35, V. Vokietija 32, Rumunija, Čekoslovakija po 29.5, Anglija 26, Filipinai ir Ispanija po 25.5, Švedija 25, Argentina 23.5, Suomija 22, Wales 14.5 tš. Iš viso dalyvavo 74 valstybės. "B" finalo grupė: Izraelis 40.5, Austrija 38.5, Italija 38, Kolumbija 32.5, Norvegija 32, Islandija, Lenkija po 32, Kuba, Danija ir Kanada po 31 ir kt. mažiau.

— Solingenio tarptautiniame turnyre (Vak. Vokietija) po 10 ratų pirmavo sovietų didmeistriai Polugajevskij 7.5 tš. ir B. Spasskij 6.5. Šio turnyro atidarymas susilaukė negirdėto įvykio. Paminėti sovietų didmeistriai kartu su Rytų Vokietijos Uhlmannu pareiškė, kad jie šiame turnyre nedalyvaus, jei bus leista dalyvauti čekų didmeistriui Pachmannui. Toks esąs jų (Sovietų ir R. Vok.) šachmatų vadovybės patvarkymas. Dėl to Pachmannas "atsisakė" dalyvauti, pranešdamas apie tai laiškais FIDEi ir pasaulio čempionui Bobby Fischeriui. Matyti, tebėra "neužmirštas" Pachmanno pasitraukimas iš Čekoslovakijos, kai pastaroji buvo sovietų okupuota.

— Vilniuje viešėjo Gdanskio vaivadijos rinktinė. Vilniečiai pirmose rungtynėse sužaidė 4-4, o antroje nugalėjo svečius 6-2. C. Rastenienė laimėjo abu taškus, įveikęs Lenkijos ginkluotų pajėgų čempioną M. Banaseką.

Žinios iš Sunny Hills, Florida

Visuomenininkai Apžiūri Vietą

Du žinomi lietuviai mūsų apylinkėje: Kun. Antanas Račkauskas ir Inž. Jonas Zubavičius apžiūri Sunny Hills gyvenvietę, Floridoje. Kartu su jais yra p. Edvardas Calderaro, Floridos Centro atstovas, kuris reprezentuoja keletą lietuvių šeimų New Jersey valstijoje, kurios susidomėjusios Sunny Hills gyvenvieta.

"Mes džiaugiamės kad pirkome laiką."

"Floridos costs nuolat brangsta."

"Mes nutarėm, kad DABAR geriausias laikas pirkti sklypus namam statyti Floridoje. Jeigu būtume ilgiau laukę, būtų kainavę daugiau.

"Mackle Brolių ir jų Deltona Korporacija patiekia pirkimo būdus, kurie tebetinai geri. Šie pirkimo būdai ne tik geriausi kiekvieno reikalavimams, tačiau jie yra sekmingai sukūrę vadinamąjį "koordinuoto augimo" idėją. Sunny Hills turi nustatytą laikotarpį gyvenvietės išvystymui, pagal detalizuotą tvarkaraštį, ir mes galėjome išsirinkti rajoną kuriame būtų galima statyti kada mes jau norėtume ten išsikelti. Tikrai mažas pinigų inėsimas buvo pareikalautas, su mažais mėnesiniais mokesčiais. Kada užbaigsime šiuos mokesčius mokėti, sklypas bus mūsų nuosavybė ir viskas bus paruošta statyti."

Deltona Korporacija

Atidara
šiokiadieniai, nuo
9 v. ryto iki 9 v. vakaro
Nuo 10-tos v. ryto iki
6-tos v. savaitgaliais

Florida Center
39 Main Street
Chatham, New Jersey
07928

(Sunview
Korp.
tarpininkas)

NAME _____
ADDRESS _____
CITY _____
COUNTY _____ STATE _____ ZIP _____
TELEPHONE _____ AD11797

Malonėkite man pasiūsti informaciją, liečiančią Sunny Hills. Suprantu, kad šis prašymas mane neįpareigoja.

"Obtain HUD property report from developer and read it before signing anything. HUD neither approves the merits of the offering nor the value of the property as an investment, if any."

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJENOS**

T. Kornelijus Bučmys, OFM, Darbininko redaktorius, išvyko vasaros atostogų.

“Lietuvių diena gamtoje”, rengiama Apriškimo parapijos kunigų ir parapijos rengimo komiteto, įvyks rugpiūčio 4, šį sekmadienį, nuo 2 iki 9 val. vak. Plattdeutsche parke, 1132 Hempstead Turnpike, Franklin Square, L. I., N.Y. Įėjimo auka 3 dol. suaugusiems, 2 dol. moksleiviams. Autobusas veš 1 val. nuo Apriškimo parapijos bažnyčios, o nuo M. Shalins įstaiigos, 84-02 Jamaica Ave., 1:30 val. popiet.

Tėv. Barnabas Mikalauskas, OFM, Brooklyno pranciškonų vienuolyno ekonomas, visą liepos mėnesį pavadavo kleboną kun. J. Gurinską Aušros Vartų parapijoje, New Yorke.

Tėv. Placidas Barius, O.F.M., lietuvių pranciškonų vienuolijos viceprovincijolas, liepos 27 staiga susirgo Kennebunkporte ir tą pačią dieną buvo paguldytas į Biddefordo ligoninę.

Lottie Ulrich-Liudvika Adomėnas, gyv. 54-06 69 Pl. Maspethe, N. Y., šią vasarą dirba pranciškonų vienuolyno vasarvietėje Kennebunkport, Maine. Ji dirba vasarvietės raštinėje ir priiminėja atvykstančius svečius, tuo pavaduodama Tėv. Leonardą Andriekų, O.F.M., kuris tvarko visus vasarvietės administravimo reikalus. Ji yra čia gimusi ir augusi lietuvaite, gerai kalba lietuviškai, domisi lietuvišku gyvenimu.

Iš New Yorko šią vasarą pranciškonų vasarvietėje dirba Rita Bobelytė, Regina Leleivaitė, Paulius Landsbergis ir Paulius Rajeckas. Visi šie mokyklinio amžiaus jaunuoliai dirba įvairius vasarvietės tvarkymo ir prižiūrėjimo darbus.

Tėv. dr. Tomas Žitraitis, O.P., liepos mėnesį atostogavęs Kennebunkporto pranciškonų vienuolyno vasarvietėje, liepos 29 grįžo į Washingtoną, D.C., kur jis pastoviai gyvena amerikiečių dominikonų vienuolyne.

Pranciškonų spaustuvės tarnautojų dauguma baigė savo vasaros atostogas ir pradėjo dirbti spaustuvėje.

Kun. Juozas Pragulbickas, iš Elizabetho Šv. Petro ir Povilo parapijos, atostogauja Kennebunkporto pranciškonų vienuolyno vasarvietėje.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Lietuvos vyčių 41 kuopa Brooklyn, N. Y., liepos 6 Apriškimo parapijoje per mišias meldėsi už Lietuvos laisvę ir persekiojamą bažnyčią Lietuvoje.

Po mišių buvo priešseiminis susirinkimas, kuriame į antrąjį vyčių laipsnį pakelti kun. L. Budreckas, kun. A. Račkauskas ir K. Krušinskas.

Atstovais į Lietuvos vyčių 61 seimą išrinkti kuopos pirmininkas Antanas J. Mažeika, Elena Kulber, Zuzana Mažeikienė ir kun. L. Budreckas. Juozas Bulevičius atstovaus Lietuvos vyčių apskritį. Seimas bus rugpiūčio 8-11 dienomis Detroit, Mich.

Pirmininkas pranešė, kad į kuopą įsirašė naujas narys Petras Sandanavičius.

Nutarta vispusiškai remti ir dalyvauti Apriškimo parapijos rengiamose Lietuvių dienoje.

Padaryti pranešimai apie apskrities suvažiavimą Great Necke, baisiojo birželio minijimą, rengiamą pavergtų tautų savaitės minėjimą ir rugsėjo 22 organizuojamą God's Day. Minėjimas baigtas kun. A. Račkausko sukalbėta malda. (M.)

Woodhavene parduodamas 2 šeimų mūrinis namas su įrengtu rūsiu ir moderniom virtuvėm. Tel. 441-1182.

Redakcija827-1352
Administracija827-1351
Spaustuvė827-1350
Vienuclynas235-5962
K. Židinio salė827-9645

Aušra ir Antanas Sabaliai a.a. Gediminui Alinskui atminti vietoj gėlių prie jo karsto skiria 25 dol. auką Kultūros Židiniui.

Moksleivių ateitininkų vasaros stovykla rytiniam pakraščiui įvyks Neringoj rugpiūčio 11-24. Į stovyklą priimamas jaunimas nuo I ligi XII skyriaus. Registracijos blankus galima įsigyti rašant MAS centro valdybai: 286 East 17 St., Hamilton, Ontario L9A 4M7, Canada. Tel. (416) 383-8248.

Antano Smetonos, pirmojo Lietuvos valstybės prezidento, minėjimas per Laisvės Žiburio radiją New Yorke bus transliuojamas rugpiūčio 11, sekmadienį, 9-10 val. ryto programoje. Toji programa girdima iš WHBI stoties FM 105.9 banga. Minėjimo dalis yra paruošta pritaikant ypatingai šiai sukačiai: poetiniu žodžiu, muzika, varpais ir paties prezidento kalba. Nuo Antano Smetonos gimimo rugpiūčio 10 sueina 100 metų.

Tėv. Benvenutas Ramanauskas, OFM, Aidų žurnalo administratorius, išvyko atostogauti į Kennebunkporto pranciškonų vienuolyną.

Tėv. Pijus Šarpanickas, OFM, uoliai rinkęs aukas Kultūros Židinio statybai, taip pat atostogauja Kennebunkporto pranciškonų vienuolyne.

N. L. Filatelistų Draugija išleido savo biuletenio liepos numerį. Kaip žinia, biuletenis leidžiamas anglų kalba, nes draugija turi narių ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių, kurie renka lietuviškus pašto ženklus. Numeryje aprašomi lietuviški pašto ženklai, kaip rusai antrojo pasaulinio karo metu cenzūravo laiškus, oro keliai per Lietuvą, lietuviškų pabėgėlių stovyklų Vokietijoje išleisti ženklai, skelbiamas pašto ženklų varžytynės. Biuletenį redaguoja Walter E. Norton, gyvenęs Philadelphiaje, New Yorko redaktoriaus pavaduotojas yra Kazys Matuzas, administruoja Algirdas Vizbaras, gyvenęs Floridoje.

P. Kamantauskienė, iš Norwood, Mass., su kun. broliu A. Kardu, grįždami iš atostogų, kurias praleido Rome, Ind., užsuko į Darbininką, kur apžiūrėjo naujas patalpas ir Kultūros Židinį. Taip pat jie paliko spaudai auką, už kurią Darbininko administracija dėkoja.

GEDIMINUI ALINSKUI PRISIMINTI

Aukotojų sąrašas

Kultūros Židiniui:

A. Brazinskas ir S. J. Savickas, R. T. Alinskai, Alina ir Edvardas Stakniai, Danutė ir Vytautas Anonai — po 30 dol.

Algis ir Milda Kvedarai, Romas ir Danguolė Didžbaliai, Rasa ir Henrikas Miklai, Irena ir Jonas Vilgaliai, Ona ir Normanas Karašai — po 20 dol.

Vytautas ir Jonė Staškus — 15 dol.

Kun. Juozas Pragulbickas, Marija, B. Vyliadau, Kazys Jančūnas, D. ir L. Siemaškai — po 10 dol.

Margarita Samatienė — 7 dol. Viso 302 doleriai.

Elizabetho šeštadienei mokyklai:

Vincas ir Genovaitė Meiliūnai — 20 dol.

Aldona Liobienė, Dana ir Frank Rogers, Č. ir B. Ašenbergai — po 10 dol.

Viso 50 dolerių.

Lietuvių Fondui

A. Rugys — 10 dol.

Balfui

Aldona Skripkus — 25 dol.

Snieguolė Liaukutė

PO 8 METŲ

Pasitikome ją 1966 m. Kennebunkporte tokią nedrąsą ir kuklią. Atskrido ji lėktuvu į šią naują jai šalį naujam gyvenimui.

Laukiančiųjų tarpe buvo ir jos tėvelis Justinas Liaukus, kuris savo dukrą buvo matęs tik nuotraukoje ir kuriam pagaliau pavyko pralaužti “geležinę uždangą”, atsikviečiant žmoną ir dukterį nuolatiniam apsigyvenimui į Ameriką.

“Ar pažinsime? — kažkas paklausė. Tačiau belaukiančiųjų giminių ir draugų būrys pažino, nes, kaip viena išsireiškė, dukra labai panaši į “Montvilų-Liaukų giminę”.

Laikas greitai bėga, ir štai jau 8 metai, kai Sniegutę Kristiną Liaukutę matome New Yorko lietuvių tarpe visuomet besisąsąncią ir tokią mielą.

Per tuos metus ji daug pasiekė, išmokusi anglų kalbą, ji įstojo į Queens kolegiją ir mokslus baigė šiais metais, įsigydama bibliotekininkystės magistrės laipsnį. Diplominiam darbui ji pasirinko lietuvišką temą — “Lithuanian Exile in the American Culture and Scientific Press: 1948-1973.”

Liepos mėnesį Snieguolė savo mokslo užbaigimą atšventė gražiu pobūviu, dalyvaujant būriui giminių ir draugų. Susirinkusių vardu Algis Norvila pasveikino, ir visi sugiedojo “Ilgiausių metų”.

S.V.

Ekskursija į Kennebunkport, Maine

Tradicinė rudens ekskursija autobusu pas T. Pranciškonus įvyks rugpiūčio 31 ir rugsėjo 1-2.

Autobusas išeina nuo Kultūros Židinio, 341 Highland Blvd., Brooklyne, rugpiūčio 31 d., 9 val. ryto ir pakeliamas sūstos prie Šalinskių šermentinės 84-02 Jamaica Ave., Woodhavene. Grįžtama rugsėjo 2 d. vakare.

Kelionė, nakvynė ir 5 kartus valgis — asmeniui 55 dol. Kelionės reikalais skambinti T. Petrui (212) 827-1351, Broliui Kazimierui 235-5962, Marytei Šalinskienei 296-2244. Gautas patogus autobusas. Anksčiau užsiregistravę gali pasirinkti vietas.

LIETUVOS GENERALINIO KONSULATO NEW YORKE IEŠKOMI ASMENYS

Jatkauskaitė, Marytė, Juozo duklė, turėjo brolių kunigą Brooklyn, N.Y.

Jereckis, Karolis ir Vincentas, sūnūs Vincentos Sadauskaitės-Jereckienės.

Muriniene-Litvaitytė, Adelė, gyvenusi 6403 Seminole Ave., Detroit, Mich. Ieško brolis, gyvenantis Anglijoje.

Sadauskas, Antanas, Kazimieras, Antano sūnūs, ir jų sesuo Marytė.

Šidlauskas, Emilis, gimęs 1911-12, Juozo ir Kastulės (Griškėnaitės) Šidlauskų sūnus, ir jo seserys Keidė ir Elena, gyvenusios Elizabeth Port (N.J.).

Ieškomieji arba apie juos žinantieji maloniai prašomi atsiiepti: Consulate General of Lithuania, 41 West 82nd Street, New York, N. Y. 10024.

LITERATŪROS ŠVENTĖ IR KONCERTAS KENNEBUNKPORTE

Liepos 28, sekmadienį, Kennebunkporto pranciškonų vienuolyno vasarvietėje įvyko didelės ir retos iškilmės — buvo literatūros šventė — Liet. Rašytojų Draugijos premijos įteikimas ir solistės Ginos Čapkauskienės koncertas.

-o-

Visos iškilmės vyko didžiulėje ir erdvoje vasarvietės salėje. Pradėtos 8 v.v., kada visi susirenka vakaronėm. Iš Bostono buvo specialiai atvykę nemaža svečių. Viso buvo arti dviejų šimtų žmonių.

LRD premija

Lietuvių Rašytojų Draugija kasmet skiria premiją už geriausią metų grožinės literatūros kūrinį. Tam kūriniiui atrinkti draugijos valdyba sudaro jury komisiją gi premijos mecenatu yra Lietuvių Fondas, kasmet paskiria tam reikalui 1000 dol.

Kaip jau buvo skelbta, šiemet toji vertinimo komisija buvo sudaryta New Yorke (J. Brazaitis, P. Jurkus, N. Mazalaitė, P. Naujokaitis, L. Žitkevičius). Premija buvo paskirta birželio 17. Ji teko Juozui Kralikauskui už romaną “Tautvila”.

Paprastai premijos įteikimas buvo jungiamas su kokiom kitom kultūrinėm šventėm, kongresais. Bet praktika parodė, kad į tokias šventes įsiterpti nebuvo taip lengva. Jų programos buvo užimtos. Ir jei išleisdavo, tai visuomenėje buvo per mažas dėmesys lietuviui rašytojui ir jo kūrybai.

Liet. Rašytojų Draugijos pirmininkas, pats gyvendamas dabar Kennebunkporte, Maine, čia ir surengė šių metų premijos įteikimą. Taip čia pasidarė didelė ir graži šventė, praėjusi su pakilumu ir dėmesiu.

Garbės prezidiumas Iškilmų aktas suorganizuotas

— **Seselių sodyboje Putnam, Conn., laukiami svečiai!** Kambariai erdvūs, saulėti, naujai atremontuoti. Maistas geras ir gaminamas lietuviškais papročiais. Maloni aplinka. Papildimiai už 4-7 mylių, puikus pušynėlis. Kai nos visiem prienamos. Prašome pranešti iš anksto: Immaculate Conception Convent, Putnam, Conn. 06260. Tel.: (203) 928-5828.

prie scenos. Ten prie lietuviškais raštais papuoštos staltiesės buvo pakviestas garbės prezidiumas. Jį sukvietė Liet. Rašytojų Draugijos pirmininkas Tėv. Leonardas Andriekus, O.F.M. Pirmiausia pakvietė laureatą Juozą Kralikauską, paskui vienuolyno provincijolą Tėv. J. Gailiūšį, Lietuvių Fondo atstovą A. Škudžinską iš Bostono (jis pasižymėjo uoliai rinkdamas aukas Fondui); tuo metu vasarvietėje esančius rašytojus: Paulių Jurkų, Nelę Mazalaitę, Stasį Santvarą, Algirdą Landsbergį. Taip pat pakvietė ir kitų menų atstovus: muzikos—smuikininką Izidorį Vasyliūną, dailės—dailininką Kazimierą Žoromskį. Toks platus prezidiumas parodė, kad čia yra tikra lietuviškojo meno šventė.

Žodis apie premiją

Pats pirmininkas Tėv. Leonardas Andriekus, O.F.M., pasakė prasmingą šventės atidarymo žodį, ryškindamas, kaip tos premijos buvo įkurtos, ką jos reiškia, kaip jos pakelia ir puoselėja lietuvių literatūrą.

Ši Lietuvių Rašytojų Draugijos skiriama premija yra tąsa didžiosios premijos, kurią nepriklausomoje Lietuvoje skyrė Švietimo ministerija. Premija buvo atgaivinta tuoj po karo Vokietijoje ir visą laiką ji buvo suorganizuojama ir skiriama. Premijai buvo ieškomi mecenatai, lėšos sudaromos iš literatūros vakarų. Kai įsitvirtino Lietuvių Fondas, jis perėmė mecenato vaidmenį, pirma skyrė 500, dabar eilę metų skiria 1000 dol.

Apie šių metų knygas

Tada valdybos pirmininkas pakvietė vertinimo komisijos sekretorių perskaityti surašytą protokolą ir apibūdinti patį premijuotą veikalą.

Jis išryškino, kaip buvo atrenkama premija, kas būdinga Juozo Kralikausko kūrybai, kad jis nukrypo į istorinius laikus ir vaizduoja Mindaugo epochą. Ir šis premijuotas romanas yra taip pat iš to mindauginio laikotarpio. Romano tema — pabėgėlis ilgis tėvynės. Buvo paaiškinta Juozo Kralikausko rašymo būdas, jo ekspresionistinis stilius, jo pastangos rekonstruoti senąją lietuvių kalbą, kad pati kalba alsuotų gilia lietuviška senove.

Savo romanui jis naudoja ir modernų priėjimą prie žmogaus vidaus ir jo analizavimo.

Liet. Fondo atstovo žodis

Tada pirmininkas pakvietė Lietuvių Fondo atstovą A. Škudžinską tarti žodį ir įteikti premiją.

A. Škudžinskas kalbėjo apie Liet. Fondo veiklą, kiek jis yra paskyręs sumų lietuviškiems kultūriniais reikalams. Tūkstančių tūkstančiai paskirti lietuviškimui švietimui, mokykloms leisti, lietuviškom mokykloms remti, skiriamos premijos ir lietuvių literatūrai, dailei. Šiemet Fondas jau bus surinkęs milijoną dolerių. Ir tik šio Fondo dėka galima tokia plati lietuviškųjų kultūrinių reikalų panorama.

Įteikiama premija

Tada A. Škudžinskas ir įteikė voką — 1000 dol. laureatui Juozui Kralikauskui. Publika labai audringai plojo, sustojo visas garbės prezidiumas, plojimais ir atsistojimu pagerbė ir visa salė. Tuo metu Vandai Kralikauskienei D. Vakarytė įteikė gėlių puokštę.

Laureato žodis

Pirmininko pakviestas laureatas Juozas Kralikauskas pirmą padėkojo Liet. Rašytojų Draugijai, vertinimo komisijai ir visiems čia į pagerbimą susirinkusiems.

Toliau jis pasakė labai gražią ir įspūdingą kalbą apie lietuviškąją kūrybą ir literatūrą egzilyje, kaip per 400 metų iš egzilės lietuviškasis žodis ir kūryba stiprino ir ugdė lietuvių tautą, kad lietuviškas žodis yra pats didžiausias tautos turtas. (Prie šios jo kalbos grįšim vėliau).

Po trumpos pertraukos buvo antroji dalis: ištrauką iš premijuoto romano skaitė Stasys Santvaras, dainavo solistė Gina Čapkauskienė iš Montrealio, akomponavo Vytenis M. Vasyliūnas iš Bostono. Programą pravedė Paulius Jurkus, po visos programos buvo visi svečiai pavaišinti kava ir pyragaičiais, gi bibliotekoje programos dalyviams, menininkams ir jų bičiuliams buvo atskiros vaišės — visi buvo pavaišinti šampanu. (Apie šią antrąją šventės dalį — plačiau kitame Darbininko numeryje). (p.j.)

APREIŠKIMO PARAPIJOS KUNIGAI

KARTU SU

PARAPIJOS RENGIMO KOMITETU

MALONIAI — ŠILTAI — NUOŠIRDŽIAI

KVIEČIA

VISUS APYLINKĖS LIETUVIUS

Į NEPAPRASTĄ

“LIETUVIŲ DIENĄ GAMTOJE”

KURI ĮVYKS

1974 m. rugpiūčio 4 d. — sekmadienį

GRAŽIAME

PLATTDEUTSCHE PARKE

1132 HEMPSTEAD TPKE — FRANKLIN SQUARE, L.I.

BUS: DAINOS, TAUTINIAI ŠOKIAI, RATELIAI, ŽAIDIMAI

VEIKS: LAIMĖS ŠULINYS, “AUKSO MAIŠAS” — loterija

ŠOKIAMS GROS JOE THOMAS ORKESTRAS

PRADŽIA 2 VAL. P.P. — ŠOKIAI NUO 5-9

MALONIAI LAUKIAME VISŲ!